

Grékely határőr.

Ámul 1. 1944

Nr. 7

La legat

Cluj, 8 Janvier 1951.

Maria Pop

SZEKELY HATÁRŐR

Indokolt-e a kishitűség?

Csak egy a fontos tehát — a helytállás!

Ma világos a helyzetünk. Az a nép és ország, mely teljes erőszefogással, egységben kész harcolni, nem bukhat el a ma viharában sem. Láthatjuk ezt a kis lélekszámú finn nemzet példájából. Az eddig elbukott nemzetek és népek romlását mind belső okok eredményezték. A drága emberélet és nemzeti vagyon tömeges pusztulását nem a harc, nem az ellenség, hanem a belső erők szétesése, a belpolitikai széthúzás, megfizetett, idegen érdekeket szolgáló árulók készítették elő. Láthatjuk ezt Lengyelország, Olaszország, Franciáország, Görögország és Szerbia esetéből.

Ezért a harc érdekében, nemzeti létünk védelmében kímélet nélkül el kell pusztítani mindenkit, aki a széthúzást szolgálja, aki kész árulóként nemzete ellen fordulni, amikor az életéért harcol, aki útjában áll annak, hogy minden magyar testvérünk erős, lelkeben és gazdaságilag is edzett harcosa legyen a nemzetnek, aki több jogot markol, mint amennyi kötelességet teljesít, aki önzően nagyobb részt bitorol a nemzet anyagi javaiából, mint amennyi munkája után és a nemzetért tett szolgálataiért megilleti, és végül aki kemény harc és bizakodás helyett sápadt kishitűséggel gyengíti a harcolók lelkét.

Ezredes

Az a bizonyos régebben mindig nagyhangú úr 1943. év nyarán, amikor fordult egyet a háborús helyzet kereké, sápadtan és remegve újságolta mindenkinek:

— Partraszálltak Szciliában! Végünk van! Két hét múlva itt lesznek!

— Az oroszok elfoglalták Kiev-et! Két nap múlva itt lesznek!

— Elfoglalták Rómát... Partraszállottak Normandiában! A németeknek is végük van!... stb.

Amióta pedig az ellenséges szövetségek teljes erővel rákapcsoltak a háborúra és hatalmas anyagi fölényükkel morzsolják az eddigi német győzelmek eredményeit, azóta kishitű barátunk sápadt kétségbeesése minden nap talál valamilyen új hirt, mely megbénítja és munkára, harcra képtelenné teszi.

Nézzük csak meg közelebbről, hogy az angolszász eredményssorozat tényleg olyan súlyos helyzetet teremtett-e és van-e alapja a kétségbeesésnek, a kishitűségnek. Ehhez hasonlítsuk össze a megelőző, 1914-es világháború általános helyzetét a mostani helyzettel. Vegyük alapul az 1916. évet, amikor a központi hatalmak a győzelem hitében a legjobban állottak.

Nézzük először a katonai helyzetet:

1. A központi hatalmak 1916-ban Galiciában nagy területek feladása árán a súlyos Bruszilov-támadást elhárították.

Ma Galiciában ugyanaz a helyzet.
2. A románokat Erdélyből kiverték, Bukarestet elfoglalták.

Ma a románok túlnyomó többsége mint szövetséges harcol az angolszász-bolsevista törekvések ellen.

3. A középső és északi orosz arcvonal sokkal nyugatabbra állott. A Balti-tengert az orosz zavartalanul használhatta, a balti népek az orosz hadseregben harcoltak ellenünk.

Ma a balti kisállamok, különösen Finnország, elkeseredetten védik országukat az orosz ellen.

4. Nyugaton súlyos csaták dúltak Verdun városánál és a minden vonatkozásban kiváló francia hadsereg harciizelmemét a kemény „tigris” Clémenceau szította magasra.

Ma Franciaország erőtlennül az európai erődnél csak harci előtere.

5. Olaszország töretlen erővel harcolt Dél-Tirolban ellenünk.

Ma kiesett mellőlünk a harcból, tehetetlen és összetört. Az ország maga is hadszíntér, harci előtér lett, a harc vonal azonban messze, délen van, Tirolik még hosszú az út.

6. A Balkánon, Szalonikiben angolszász támadó egységek állottak.

Ma a Balkán Görögországgal és a biztosító szigetekkel együtt a németek kezén van.

7. Távolkeleten az angolszászok zavartalan nyugalomban uralkodhattak japán szövetségeseink segítségével.

Ma a katonailag hatalmas Japán tartja kezében a kincses szigetvilágot és azt életre-halálra védelmezi. De India is forrong.

8. Amerika katonái 1916-ban még nem jelentek ugyan meg a harctereken,

de az USA teljes anyagi erejével segítette a szövetségeseket.

Ma itt harcolnak ugyan, de lényegesen kisebb erővel, mint 1916-ban a franciák.

De ép úgy reményteljesebb a helyzet az első világháborúhoz viszonyítva akkor is, ha a politikai és gazdasági vonatkozásokat vizsgáljuk:

1. 1916-ban Németországban elvakult, gyűlölködő politikusok agítottak, lázítottak esztelenül és bután.

Ma egy egységes, öntudatos német nép áll áldozatkészen a vezetők mögött.

2. Az Osztrák-Magyar Monarchiában rövidlátó politikusok esztelen és ostoba harcot folytattak. A monarchia népeinek vezetői megfontolatlanul s hebehurgyán minden lehetőt elkövettek, hogy népeiket a védett kerítésen kívül vigyék, odaadva azokat a hatalmak politikai játékszere és prédájául. Akkor mindent megkíséreltek, hogy egy gazdasági és katonai hatalom kereteiből kilépjenek.

Ma Közép-Európa nepei — bár ellenségeskedéseiket, egymás közötti bizalmatlanságukat nem is győzték le, bár politikusaik bel- és külföldön egyaránt ma is ép olyan rövidlátással, elvakul-

tan, esztelenül űzik nemzetrontó játékaikat —, most Németország mellé sorakozva, védik pusztá életüket a keleti barbár veszedelemmel szemben.

3. 1916-ban a háborús veszteségek már igen magasak voltak, hiszen egyedül a magyarságnak több hősi halottja volt 1916-ban, mint most harcoló hadseregünknek összlétszáma.

Ma a középeurópai népek harcos emberanyaga még távolról sem kimerült.

★
Az összehasonlítások után a kishitűség a kedvezőtlen hírek feletti sápadás érthetetlen és nem indokolt.

1916-ban a rosszabb helyzetben még mindenki nyugodt és bizakodó volt. A harcosok legtöbbje már egy-két sebesüléssel átesett és mégis nyugodt lélekkel tért vissza a tűzvonalba. Az itthenmaradtak nem siránkoztak a súlyos veszteségek — és nem elégedetlenkedtek a nélkülözések miatt. Ugyanez a magyar nép harcolt pedig akkor is és még hozzá akkor nem is tudta, miért harcol. Nem lehet gyengébb a ma magyarja, különösen ha tudja, hogy a magyar nép pusztá életéért küzdünk, hogy elbukásunk a tökéletes pusztulásunkat jelenti.

Készüljünk fel a téli háborúra:

Azonnal kezdjék meg a szekely határőregyesületek honvédeink részére a téli melegruha-anyagok gyűjtését

Ellenségeink által a nemzetre kényszerített háború negyedik tele úgy köszönt ránk, hogy honvédeinknek a Kárpátokban kell őrt állaniuk ősi történelmi határaink védelmében. A téli hadviselésre s ennek folytán fiaink, testvéreink, apáink téli meleg ruhával való ellátására már most kell gondolnunk, mert a Kárpátok többnyire 1000 métert meghaladó magaslatain néhol már szeptember végén beköszönt a tél s az éjszakák a völgykatlanokban is oly hűvösek, hogy számon kérik a meleg takarót.

Ezért a Székely Határőr Egyesületek női tagozatai is — értesüléseink szerint — már több helyen készülnek, hogy melegruha-gyűjtésével és készítésével kivegyék részüket a bajtársi szolgálat feladataiból. Annál lelkesebben kell ennek a munkának folynia, hogy most éppen saját határaink, szülőföldünk érintetlenségéért küzdő saját hozzátartozóink egészségének megóvásáról van szó.

Tájékoztatásul közöljük az egyesületek női tagjaival, hogy ezuttal a fehér vászonból (lepedőkből) készíthető hóköpeny, továbbá orrot, arcot, nyakat és fejet egyaránt védő kötött vagy varrott főkötők, a kötött, vagy tollpárnácskából készült csuklóvédők, a haskötők és a hosszú, lehetőleg fehér, nadrágra húzható harisnyák, a sisak alá alkalmas fél dinnyehéj-alakú fejtető-védők, gyapjú harisnyák, kapcák előállításához szükséges anyag gyűjtésére kell sulyt helyezni. Ha az anyag már összegyűlt, az egyes ruhadarabokhoz szükséges mennyiségre és az elkészítendő védők és melegítők, köpenyek méreteire és mennyiségére vonatkozó utasításokat lapunkban közöljük. A téli harcokban nélkülözhetetlen melegruha darabokat, védőket, stb. az egyesületek székhelyein dolgozzák majd fel a később megadandó utasítások szerint. A legfontosabb teendő, tehát azonnal megkezdeni a szükséges anyag gyűjtését és tárolását, majd legkésőbb e hó végéig, illetve minél sürgősebben a gyűjtött anyagot darab-, méterszám szerinti anyagmegjelöléssel bejelenteni a Szövetségnek, hogy annak alapján a további utasítást a feldolgozáshoz megadhatjuk. A csoportok és tagozatok, amennyiben a tagoktól igénybevehető varrógéppel nem rendelkeznek, a Szövetségnek tett bejelentés után a gyűjtés eredményét az anyaegyesületek vezetőségének kell, hogy leadják, ugyanakkor az egyesületek vezetősége is azonnal jelentést tesz a tárolt anyagról valamint a tárolási helyről is, hogy a további utasítást egyenesen oda küldjük meg, ahol az anyag feldolgozásra vár.

Felhívjuk a figyelmet külön is a tollpelyhely-gyűjtésre és ennek vékony, paplanszerű feldolgozásához szükséges vászonanyag gyűjtésére. A tollpelyhelyből bekecsek, haskötők, térd- és csuklóvédők készülnek, tehát az ehhez adható vászonnemű lehet paplanlepedő, alsólepedő, párnahaj, törölközők. A hóköpenyhez szintén alsólepedőkre és paplanlepedőkre van szükség. (Jók a kender- és pamut-anyagból egyaránt.) A feldolgozáshoz szükséges kendercérna és más cérna gyűjtésére is gondoljunk. Báránybőr nyulbőr, vagy bármely más szőrme mind alkalmasak a fenti célokra.

A háború okai, céljai, lehetőségei

Előző számunkban az angolszász szövetségesek politikai és háborús adottságaival foglalkoztunk, most pedig vizsgáljuk meg a Németország oldalán álló erőket is.

1. NÉMETORSZÁG. Az európai szárazföld vezetőállama, szorosan vett európai állam. 550.000 négyzetkilométeren 80 milliós lakossága van.

Ereje: Egységes nép, rendkívül magas műveltséggel. Szellemi és anyagi műveltsége, termelőképessége, áldozatkészsége kiemelkedő. Széles és mélyen a népben gyökerezett vezetőrétege van. Ipára és mezőgazdaságra páratlan, úgy minőségben, mint termelőképességben.

Erőit határozott és értékes központi vezetés fogja össze és céltudatosan irányítja. Népének

belső szervezetsége, szorgalma, öntudatos áldozatossága, egységes gondolkodása

bámulatos eredményeket hoznak létre.

Gyengéje: Csak szűk tér áll rendelkezésére, mely nem biztosítja népe megélhetését, még kevésbé hatalmas ipara nyersanyagszükségletét. Minden téren behozatalra szorult, elérhető szabad tér nem áll rendelkezésére.

Politikai céljai: Valamennyi célja közelfekvő és azokkal népe megelégtetését és munkalehetőségét kívánja biztosítani. Elsőrendű céljai tehát a hiányzó élelem és a termeléshez szükséges nyersanyagok biztosítása, népfeleslege számára pedig betelepülési tér szerzése.

További politikai céljai

Európa politikai megszerzése, belső harcainak, surlódásainak kiküszöbölése, gazdasági egyensúlyának megerősítése és elválasztó külső erők kiküszöbölése.

Távolabbi célként arra törekszik, hogy természetes súlyának megfelelő vezetőszerepet szerezzen elsősorban Európában és a világon is.

Lehetőségek: Területszerzéshez szabad tér kelet felé adódna, itt azonban Oroszország áll útjában.

A termeléshez szükséges nyersanyagot gyarmatokról kellene megszereznie, de ezeket Anglia tartja szorosan kezében.

Ipára részére felvevő piacokra volna szüksége, ezektől pedig az USA és Anglia elzárják.

Az európai államok egymásközi örök ellentétét főleg Anglia használja ki, legfőképpen Németország ellen, közelfekvő tehát a hitleri Birodalomnak az a törekvése, hogy minden külső politikai befolyást kizárjon, a belső ellentéteket kiküszöbölje, a belső békét megteremtse és végérményben az európai szárazföldet politikai, valamint gazdasági vonatkozásban is megszerveze és vezesse.

Általános katonai helyzete: Politikai céljai elzárta, lefolytató helyzetéből való kikerülésre kényszerítik, ezért kénytelen mindnyire támadólag fellépni. Nyersanyag- és élelmezési helyzete mind-egyre arra kényszeríti, hogy a háború továbbhívétése érdekében elsősorban ezek biztosítására és elfoglalásra törekedjék.

Központi helyzete, fejlett ipara és népének harcos jelleme hatalmas katonai teljesítményekre képesítik.

Központi helyzeténél fogva, teljes erejével bármely irányba fordul, ellenfeleit egymásután megverheti és nagy eredményeket harcolhat ki, ezzel szembene minden oldal felé védekezni kénytelen, biztosított oldala nincs, mivel szabadonmozgó ellenfelei útját mindenfelé elzárják, bekerítik és csatlós népeket kényszerítenek ellene.

Ellenfeleivel szemben gyors döntést elérni nem tud, mert kelet felé a hatalmas tér, a többi irányokban pedig a

tenger állja útját, hogy teljesértékű győzelmet arathasson.

Katonai teljesítménye: belső szervezete alapján

katonailag legyőzhetetlennek mondható, míg a maga részére már az is győzelmet jelent, ha a leverésére irányuló harc ellenfelei részére kilátástalanná válik és a harcot el-lene beszüntetik, az eddig elfoglalt területeket kezén hagyják, ezzel lehetővé teszik, hogy hatalmas munkaczejét, teljesítőképességét kifejthesse. Ennek lehetősége közelfekvő.

2. JAPAN. Keletázsiai nagyhatalom, a színes népek vezető állama, a főemberiség egyetlen versenytársa. 382.000 négyzetkilométeren 70 millió lakosa él összezsúfoltan.

Ereje: Egységes nép, értékes katonai erényekkel, tehetségs,

rendkívüli munkateljesítményekre és áldozatra képes. Sok évezredek hagyományokon felépült, céltudatos központi vezetés alatt áll.

A fehér emberfajtától eltanult gépi, ipari berendezkedése hatalmas, nagy teljesítőképességű. A háború folyamán óriási nyersanyagterületekre tett szert és azokat céltudatosan használja ki.

Gyengéje: Csak igen szűk tér áll rendelkezésére, szigetország, mely lakosságát a legnagyobb szorgalom és teljesítmények mellett sem képes ellátni, nyersanyagai egyáltalában nincsenek, a szűk térből csak a háború folyamán tudott kitörni. Feudális társadalmi szervezete és a széles néprétegek teljes

Végző célja

a távolkeleti Ázsia színes népeinek megszervezése,

felettük az uralom átvétele, a terület és lakosság szabad kihasználásának megszerzése, továbbá érdekköréből a fehéremberfajták kizárása. Utóbbi törekvése különösen hangsúlyozott a gazdasági kihasználás szempontjából rendkívül értékes Kínával kapcsolatban. Ehhez sikeresen kihasználta a fehéremberfajták ellentéteit.

Általános katonai helyzete: Államterülete védett szigetekre terjed, csak tengeren át támadható meg. Ez katonailag megoldhatatlannak látszik. A legközelebbi hatalmas szomszédjával, Oroszországgal szemben nagy ütköző állammal (Mandzsuko) biztosította magát.

Céltudatos előkészületekkel hatalmas tengeri és szárazföldi támadó haderőt szervezett és megfelelő hadiipart teremtett.

Okos és céltudatos politikai és katonai előkészületek után elzárta, szűk helyzetéből kitört és a távolkelet nyersanyagban gazdag területeit lerohanta, hadiipara részére korlátlan nyersanyagutánpótlást szerzett.

Miközben ellenfelei az európai harcerekken összpontosították erőiket, Ausztrália és India fenyegetése mellett igen érdekes távoli támaszpontokat szerzett és épített ki, melyekben ellenségei ellentámadásait tartósan felfoghatja,

katonai helyzetét gyors iramban erősítik, az ehhez szükséges időt megnyerte.

Kínát sikeresen elvágtá a szövetségesek hadianyagszállítása elől és az ország legértékesebb területeit elfoglalta.

Kossuth Lajos mondotta:

Magyarországban különböző népek laknak, de aki Magyarország belsejében külön országot akar alkotni, az oly lázító, oly pártütő, kinek statáriummal kell felelni.

nincstelensége folytán nagy szociális feszültségek állanak fenn.

Politikai céljai: Elsősorban a lakossága részére az élelmezés, ipara részére pedig a nyersanyagok megszerzése.

Másodszorban ipara részére fogyasztási területek, népfeleslege számára telepedési terület szerzése. Kelet sűrű lakossága mellett letelepedésre elsősorban a gyéren lakott Ausztrália megszerzése volna fontos. Az ugyancsak gyéren lakott Szibéria klímáját a japán nép nem bírja.

Erőösszevetés

Az előzőkben külön-külön mutattunk rá a mostani nagy világháború öt vezető államának alapadottságaira, politikai alapcéljaira és általános katonai helyzetére. Vessük most össze a két harcoló csoport vezető államainak együttes erejét.

a) Angolszász szövetséges csoport

Anyagi fölényük szembetűnő. A harcban tevékenyen résztvevő harcoló emberanyag is legalább háromszoros túlerőt mutat, míg a segítő népek beszámításával még tízszeres számbeli fölény is mutatkozik. A nyersanyag és az ipari fölény még nagyobb, e téren a segítő és semleges országok erejét is kihasználhatják. Erőfölletheiként mutatkozik még, hogy a szükséges katonai

előkészületeiket zavartalanul végezhetik, hadiiparuk a harcerektektől távol, zavarmentesen bombatámadásoktól mentesen dolgozhatnak. Azonban a szétszórtan levő erőknek a harcaterületeken való alkalmazása, összpontosítása csak hosszú szállítónalakon, főleg tengeri úton történhetik, ami a teljes erő kifejtést leetetlené teszi.

Szembetűnő erőfölényüket lerontja, hogy

politikai célkitűzéseik minden vonalon többé-kevésbé ellentétesek, minden katonai siker csak felszínre hozza és elmélyíti az ellentéteket. Németország legyőzésének vágya az egyetlen összekötő kapocs.

Az erőfölény további csökkenését

jelentí az is, hogy katonáik a hangos propaganda ellenére sem tudják milyen célokért harcolnak, a háborúnak rabló szándékait, az erkölcsi alapok hiányát a hangos háborús jelszavak sem tudják elfedni.

b) Németország és szövetségesei

Anyagi erejük úgy az emberanyag, mint a hadiipar vonalán igen korlátozott, de a meglevő erőket határozott célkitűzésekkel a végtelenségig kihasználják és teljes erő kifejtéssé fokozzák.

Erejük két egymástól távol eső csoportban van ugyan, de a csoporton belül zárt egységben (belső vonalon) állnak és erejük teljesen igénybevehető, összefogott. Ez lehetővé teszi, hogy az erőket bármely irányban az egyik ellenfél ellen annak leveréséig bevetessék és ugyanakkor más irányokban védő harcokat folytassanak.

A két vezető állam, Németország és Japán között semmiféle politikai ellentét nincs, ezenfelül Európa népei is rábánnak, hogy csak Németország győzelme mentheti meg őket a pusztulástól, ezért mellette sorakoznak.

Ázsiában is nagyobb népmasszák várják felszabadításukat a japán győzelméből.

A német nép és szövetségesei minden harcosa egyaránt tisztában van ezzel, hogy népük életéért és igazságos, jobb jövőjéért harcolnak.

Ezek a fentemlített tények az ellenfél túlerőjét nagyban kiegyenlítik. Leszögezhetjük még, hogy úgy Németország, mint Japán legfontosabb célkitűzéseiket a háború első szakaszában határozott lerohanással kiharcolták és ha az elért eredményeket nagyjában tartani tudják, az a háború győzelmes befejezését jelentí számukra. De ugyanezt jelentí már az a pusztalehetőség is, hogy ellenfeleik a háborút, mint a győzelemre nem vezető eredménytelen harcot beszüntetik, vagy ha egyik, másik ellenfél politikai kényszerűségből a szövetségből kilép.

Leszögeztek tehát, hogy

az eddigi eredmények megtartása is már győzelmet jelent, de ezenfelül is hatalmas teljesítményeik és az eddig még ismeretlen tényezők, új harci eszközök a teljes (történelmi) győzelmüket is meghozhatják.

A részletekérdésekre és mellékspontokra a későbbiekben még visszatérünk, miután az alapadottságokat a fentiekben már megvizsgáltuk.

A következő cikkben a háború többi résztvevőinek helyzetére világítunk rá. T. J.

Egy kis tévedés. Most derült ki egy Washingtoni hivatalos jelentésből, hogy az angolszász légvédelmi tüzérség a szicíliai partraszálláskor 23 amerikai szállítórepülőgépet lőtt le. Ez a csekély tévedés 410 amerikai katona életébe került.

Olvasd és terjeszd a Székely Hatarőr-t

Multunk védelmében

Irta: ROSTÁS JOZSEF

Amikor az ősi magyar földön új magyar élet megteremtéséhez mozgósítjuk a nemzeti erőket, ne feledkezzünk meg a tegnap örökérvényű tanításairól! Nem szabad elszakadnunk hagyományainktól. Nekünk templom a nemzeti hagyomány szent csarnoka, amelyet eleink áldozat-téglákból építettek.

Minden magyarnak becsületesen, öntudatosan és keményen kell védelmeznie e templom értékeit.

Ehhez azonban ismernünk kell ezeket az értékeket. Mert sajnos, a nemzettestbe furakodott idegenek, főként a nemzetköziség sötétlelkű kalózai, pénzt és eszközöket nem kimélve, tűzzel-vassal célzatosan

pusztították a magyarság ősi hagyományait, hősi erényeit és mindent, ami a magyart magyarrá tette.

Fel az újjaéledő magyarságnak legelső kötelessége felkutatni és megismerni a magyar mult értékeit. Vissza a multhoz. Meghallani a mult szavát, felépíteni a lerombolt nemzeti oltárokat, hogy

az új magyar élet kereteit erélyesen és szellemesen a mi történelmünkkel, a mi igénkkel töltessük meg.

Amikor mondhatná valaki: ugyan kért, hol van már a tegnap! A kor szellem dinamizmusa úgy elcsodorja, mint az őszi vihar a falevelet. A tegnap soha nem támadhat fel!

Nyugodtan felelhetjük a támasoknak, a véges emberi akarat nem tudja semilyen külső kényszerrel sem tartósan átförmálni, megsemmisíteni a lélek örökértékű adottságait. A legjobb példa erre Szovjet, amely valóban el akart szakadni a tegnaptól, de

a végveszedelem s a súlyos problémák óráiban mégis kénytelen volt visszatérni a változatlan és örök eszményekhez. A nemzetköziség mintaállama tűző nemzetivé lesz lassan és nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy a törvényszerűséggel bekövetkező visszahatás

irgalmatlanul elsöpri ezt a meszterkelt, hipermodern államot, mesterséges emberével

és életformájával együtt.

Nekünk nem szabad bevárnunk a napot, melyen a történelem ítéletét rajtunk is könyörtelenül végrehajtja a sors, amint annak a közelmúltban számos példáját láttuk.

Az új magyar közszellem kialakításánál főfigyelmünket erkölcsi és szellemi örökségünkre kell összpontosítanunk. Gazdasági romlásunk után ez a vagyoni tétel zsugorodott össze talán a legjobban. Majdnem semmivé! Tehát

itt van a legtöbb tennivaló.

A munkában mindenkire szükség van, minden magyarra! Általános, de önkéntes mozgósításra van szükség, amelyben minden ember önmagát és ezáltal az országot építi. Ennek az önkéntes munkának

első gyümölcse kétségtelenül az nemzeti sajátosság!

E munka közben jönne rá minden magyar, hogy az annyiszor áhitott új életet akadályozó rontás: a széthúzás, a rangkoreág, dölyfösség, pártoskodás és az ősi magyar lélektől oly távol álló számos más bűn tulajdonképpen

a nemzet testébe-lelkébe tervszerűen beleültetett mérgek és nem erkölcsi tisztulás lesz.

Mindenki megtudná, hogy a hős helytállás, a vitézség, áldozatkészség, bajtársiasság, hazaszeretet tündöklő ékkövei a drága örökségnek, amely szándékosan akart elsikkasztani a magyar életből a betolakodott idegenség, elsősorban pedig a nemzetköziség.

Lassan rájönne minden magyar armost kiebudalt cinkosai.

ra, hogy az egyetlen életcél csak a magyar nép, a magyar föld, a magyar élet alázatos és önkéntes szolgálata lehet. Így értenék el azt a fokot, amikor a világot átförmáló koreszmék viharában is ősi erényeken nyugvó, nemzeti, keresztény szociális életszemléletünkkel értékes tagjává válnánk az egyetemes közösségnek.

Még a laikus szemlélő is megdöbbenve láthatja azt a tragikus törést, amely szellemi örökségünket ápoló irodalmunkat a századfordulóban érte! Ma már minden józanul gondolkodó magyar tudja, hogy ez nem csendes fegyverletétel, hanem az idegenség kíméletlen romboló munkájának az eredménye volt.

Amilyen mértékben folyt az idegenek térhódítása a sajtó és könyvkiadás területén, olyan mértékben hulltak el a nemzet hívatott igehirdetői!

Szellemi hagyományainkat halálos kör támadta meg. Az idegenség ellenséget látott a nemzeti gondolatban és halálos veszedelmet igéiben. Ezek az igék a nemzetet erősítették, állóképessé tették, pedig ők éppen az ellenkezőjét akarták: kitépték gyökerét, erőltet magyarságot, haragra, ellenállásra alkalmatlan szolgalelkű népet!

Az arany század lánglelkű fróival Czuczor, Garay, Kossuth, br. Eötvös, br. Kemény, Jókai, Petőfi, Arany, Madách, Gárdonyi) még nem tudott megmérkőzni az idegen szellem, de Reviczky sorsa már előrevetette a sötét jövő árnyékát: csak a lemondás, a megadás, a pusztulás hirdetői számíthatnak elismerésre. Nem kellenek a kürtösök!

Nincs szükség a harcos szellemű magyarságra, mert az veszélyt jelent a még zsenge idegen szellemre! A nemzet örök eszméi megfakultak

vagy teljesen elkallódtak és a belopott irodalmi irányok megerősödtek. Győzött a körút galíciai szelleme, hogy vadul szíreázó nemzetgyilkos hangja a Várnai Zseniket szólaltassa meg.

Győzött a körút!

Meghalt az Isten! Meghalt a haza! — hirdették. Spekuláció zsákmánya lett az irodalom.

A nemzeti gondolat névtelen harcosai ezekben a napokban legendás bátorsággal hihetetlenül nehéz körülmények között vették fel a harcot — mindjárt Szeged után. Nekik köszönhetjük, hogy örök eszményeink megmaradtak. Nekik, hogy ma ezeket ismét harcban vehetjük, mint legerősebb fegyvereinket.

Valamikor a hivatalos történetírás majd mellőli emléket állít a nemzeti gondolat névtelen harcosainak. A mi kötelességünk:

meghallani őket, menni feléjük — mint sötétben világító, magasra törő láng felé és követni tanításukat.

Megtanuljuk tőlük, hogy felsőbb parancsnak engedelmeskedünk, ha a veszedelem óráiban segítségért a méltatlanul elfelejtett multhoz menekülünk.

Csak egy éjszakára küldjétek el őket: Hosszú csahos nyelvvel hazaszerelőket,

Csak egy éjszakára:

Vakító csillagnak mikor támad fénye, Lássák meg arcuk a San-folyó tükrébe, Amikor magyar vért gőzölve hömpölyget, Hogy sirva sikoltás: Istenem ne többet!

Küldjétek el őket csak egy éjszakára, Hogy emlékezzenek az anyjuk kinjára.

Csak egy éjszakára:

Hogy bujnak össze, megrémülve, [láza;

Hogy fetrengne mind-mind, hogy [reakupázna;

Hogy tépné az ingé, hogy verné a [mellét,

Hogy kiáltná bögre: Krisztusom mi [kell még!

Krisztusom, mi kell még! Véreim, [mit adjak

Árjáért a vérnek, csak én megmarad [jak!

Hogy esküdne mind-mind:

S hitetlen göggyében akit sosem ismert, Hogy hívna a Krisztust, hogy hívna [az Istent:

Magyar vérem ellen soha-soha többet! Csak egy éjszakára küldjétek el őket.

Gy. ni Géza: Csak egy éjszakára

Tollvonások

Középiskoláinkban csodálatos dolgokat tanítanak a római katonák hősiességéről, erős jelleméről. Pedig ha ilyesmiről akarunk hallani, nem kell a római történelemhez fordulnunk. A hősiesség és a jellem nagyszerű példáinak egész sorozata, páratlan fennsége vonul végig a magyar történelemben. Itt az ideje, hogy végre szétjézzünk a magunk portáján is és ne mindig külföldön keressük csodálatunk tárgyát.

Ne csak azt vegyük észre, amit műveltségünkben a külföldtől kaptunk, hanem legyünk büszkéek arra, amit mi adtunk a világnak, mert ebből nemzeti önértéket meríthet magának az újkor magyarja. (Kármán)

Csökkent a magyarországi csecsemőhalandóság. Csecsemőhalandóságunk a háború ellenére is javult az elmúlt évben. Száz éves született közül a statisztikai adatok szerint 1943-ban csak 22 9% halt meg első életévében, szemben az 1942. évi 15 1% os, az 1941. évi 13 1%-os és 1940. évi 13 9%-os csecsemőhalandóságunkkal. Viszonylagosan legjobb a helyzet Sopronban (21 0), a legrosszabb pedig Kecskeméten (17 1%).

Mibe kerül az Angolszászoknak a bombázás?

Amerikai lapok adatai szerint egy 500 repülőgépből álló légi kötelék bombatámadása, csak a bombarakományt és üzemanyagot számítva 12 5 millió dollárba, vagyis legkevesebb 43 millió, 225 ezer pengőbe kerül. 10 százalékos repülővesztés esetén az angolszászok anyagi kára már 42 5 millió dollárt, azaz legkevesebb 166 millió 625 ezer pengőt tesz ki. Ha az amerikai lapok nyilvánvalóan „szépitett”, csökkentett számadatai szerint is ilyen hatalmas költséget kell elviselnie az USA polgárainak a zsidó érdekekért beavatkozott Egyesült Államok háborújában, érthető az az egyre növekvő antiszemitizmus, amely már az Újvilágban is sok gondot okoz Rooseveltnek és liberális, zsidó barátainak.

Az egyszemélyes torpedó

A német haditechnika új fegyvere, az egyszemélyes torpedó a francia partok előtti harcokban igen jól bevált. Első bevetése óta már sokszor főnna ürtartalma hajóter elvesztését okozta az angolszászoknak. Az új német fegyver két részből áll: az anyatorpedóból és az alatta felfüggesztett rombolótorpedóból. Az előbbi, mint egy másfél méter hosszú, az anyatorpedó orrán törhetetlen üvegből készült bura van, amelyben a torpedóvadász ül. Az igen szűk fülékben a kormányos csak a legszükségesebb mozdulatokat tudja elvégezni. A levegő állandó megújítása két oxigén-szállító szálal szolgálat. Az ellenséges hajó megközelítésekor az üvegbura csak egy kissé áll ki a vízből, de rövid időre ez is alámerülhet. Lőtávolságra érve, a vadász előtt elhelyezett fogantyú kioldásával a vill

lamosító hajtotta rombolótorpedó nagy gyorsasággal halad a cél felé. A lövés biztonságát a tüdőben levő célzóberendezés szolgálja. A torpedóvadász egyébként buvárlőzetet visel, a mellyel a bura ledobása után bármikor elhagyhatja az anyatorpedót. Képünk egy német torpedóvadásról készült, aki újabb útjára indul egyszemélyes torpedóján.

Az egyszemélyes torpedó gyorsan és aránylag olcsón előállítható s már eddig is főként Anziónál és a Szajna-öbölben alkalmazták sikerrel. Készítése természetesen olyan egész embert kíván, aki halálmegevető társaság tud harcolni a fegyverrel szemben és hidegvérrel képes harcra.

A helyzet a keleti arcvonalon

(Az augusztus 20 i-ki-jelentések alapján)

Az orosz támadásoknak már 1942. tele óta az a rendszere, hogy az arcvonalat egész hosszában több ponton megdörongolják, azaz támadásaiknak súlypontját állandóan áthelyezik, változtatják.

A hadműveleti és harcászati alapelvek szerint a döntő helyeken, a súlyponton nem lehetünk elég erősek, az erőket tehát itt, a mellékirányok rovasára is, erőteljesen tömöríteni kell.

Az orosz túlerő, a több súlyponton való tömörítést is, úgy látszik, lehetővé teszi. Ebből a módszerből adódó fő- és mellékta-

dási irányokat az elmúlt hetek hírei alapján sorbavesszük. Az elvi szempontokra még a végén visszatérünk.

Főtámadási irányok

(Északról kezdve: lásd vázlatot).

1. irány: Pskov—Osztrovtól nyugati irányban ható támadás, célja az észterszági erők levágása, a Finn-öböl déli partjának elfoglalása lehet. Nem döntő jelentőségű irány.

3. irány: Bialystok-tól Ossievic-nek, északi irányban hat, Roseinen és Vilkovice városok szerepelnek a jelentésekben. Célja a Kelet-Poroszországba való betörés, Tilsit német

város elfoglalása lehet. Elsősorban politikai jelentőségű, de nem döntő hatása.

2. irány: Bialystok-tól Ossievic-nek, északnyugati irányú. Célja Königsberg német város, Kelet-Poroszország és az északi német erők levágása lehet. Nem döntő jelentőségű, elsősorban politikai kihatású.

E három támadási iránynak együttes célja láthatóan az északi német átkaroló helyzet ki-védése, emellett az ottani német erők elvágása, a Balti államok elfoglalása és a Kelet-tenger déli partvidékének kézbevétele.

A németek mindhárom irányban sítószan

védkeznek, elsősorban láthatóan Poroszországot akarják megmenteni egy pusztító betöréstől, de későbbi aktív célok is számításba jöhetnek.

Hindenburgnak is

1914—16-ban kedvező elgondolása volt, a franciaországi Verdun-i örlőcsaták helyett a keleti döntés, azaz a Duna-tól déli irányú, a Kárpátoktól északi irányban ható óriási harapófogó.

A következő 4. irány a nagy Vierterlankanyarban Baranovtól nyugati irányban ható főtámadás. Ez valóban „főtámadás”. Derékba törné a német keleti arcvonalat, fenyegeti a gazdag lengyel és német szilvázsi iparvidéket és Berlin felé hat.

Erre az irányra rá is zúdult azonnal minden irányból az erőteljes német ellentámadás.

5. irány: Szanok város terében déli felé, a Dukla-i horpadás felé irányul. Ennek fontos célja a Baranov-i főtámadás biztosítása délről, az oldalba ható ellentámadás ellen. Ez egyébként előttünk régtől fogva jólismert támadási irányok az oroszoknak.

Legkönnyebb út a Magyar Alföldre, Budapest irányában. Emellett szlovák területet érint, ahol az orosz számol a szlovák tőkék támogatásával. Hogy hatáson irány, azt az itt megindított német ellentámadás is bizonyítja.

6. irány: Jasi-nál újabb előkészületekről és súlyos harcokról olvashatunk. Itt déli irányú támadás várható. Ez a Németország gyors leverésére való törekvés szempontjából melléki irány, a döntés területétől eltérő irányban hat, azonban az orosz uradmi törekvések mégis egyik legfontosabb irányja. Politikai szempontból nagy kihatású lehet. Sikérével elsősorban az ingatag román ellenállás letörését akarja elérni a Szovjet és arra számít, hogy ezzel kényszeríthetné a németeket a Balkán kiürítésére és végül a Dardanellák elfoglalásához segítenek.

Ez pedig felszínre hozná az orosz—török—angol érdekkellentéteket.

Székelvöldet közelebből ez a támadás érint elsősorban.

A legújabb jelentésekben egy, a Varsótól északra megindított nagy támadás szerepel mint a 7. irány. Ez valószínűleg a Varsótól mentén Danzig város irányában haladhat. Célja lehet a Baranov-i 4. és Ossievic-i 3. számú jelzett támadások szárnyának biztosítása.

Az említett főirányokon kívül több melléki irány is szerepel a hadijelentésekben, ezek elsősorban leköti célzatúaknak látszanak. A várakozban betűvel jelöltük meg.

a. irány: Narva-nál és b. irány: Duna-burg-tól észak felé, az 1-es főtámadást ki-sérő, biztosító támadások.

c. irány: Riga elfoglalását és az északi erők elvágását célozza, itt német ellen-támadásokról olvashatunk.

e. irány: Varsótól délre, politikai céllal a város elfoglalására irányulhat. Itt is ellentámadásokról hallunk.

f. és g. irányok az Usszok-i szorosra és a Tatár-hágóra néztek, de a magyar csapatok elébevegő ellentámadása folytán kudarcba fulladtak.

Német ellentámadásokról több helyen olvashatunk. Ezek azonban nyilvánvalóan csak a me-hezebb helyzetek kiegyenlítését célozzák. Nagyobb szabású ellentámadások valószínűleg egyelőre nem várhatók, sőt erőmegtakarítási érdekében még további területek feladása is lehetséges. Ez bennünket annyiban érinthet, hogy a Kárpátokat esetleg magunknak kell megvédenünk.

Gyakran merül fel a kérdés, hogy mi volna ha az oroszok — a klasszikus hadászati és harcászati elvek szerint —

egyik irányra vetnék teljes súlyukat, hogy ott döntést érjenek el.

Ugyhiszem, hogy elsősorban szállítási viszonyok miatt egy-egy irányban az erők további tömörítésére nincs mód és utánszállítási nehézségek miatt a még nagyobb erők támadását is kifulladás. Egy ponton még nagyobb tömeget — mint az orosz szokta — alkalmazni már nem lehetne. Ezenkívül a támadások súlypontjának váltakozó áthelyezési módszerével, a 2000 km-es arcvonalon, sok német erőt köt le, túlerőjét így is érvényesíti.

De minden erőfeszítésnek van határa.

Oly támadásokban, melyek nem hoznak döntést, a legnagyobb erők is elkopnak.

A le nem győzött ellenfél visszautárási mégis multhatatlannal elkövetkezik.

Esztad

központi irodájával kapcsolatos kérdések, a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetséggel kiépítendő kapcsolatok és együttműködés irányelveinek megállapítása, az EMKE, EMGE és egyéb egyesületekkel való kapcsolatok rendezése elveinek megbeszélése és javaslatok szerepeltek. A tanácsülés

részletes lefolyásáról lapunk következő számában számolunk be.

A tanácsülés a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség és a Székely Határőr Egyesületek Szövetsége együttműködésének kérdésével kapcsolatos tárgyalások során egy, a székelysége igen fontos, általános érdekű határozatot is hozott.

E nép egységét nem szabad most részekre szaggatni

Annak megállapítása során, hogy a két szövetség között az eddig lefolyt megbeszélések szerint mindkét részről megvan a készség a legszorosabb együttműködésre,

tekintve, hogy mindkét szövetség politikamentesen és minden pártérdek félretolásával,

azonos célokat szolgál — Pál Gábor beszédet mondott. Ebben többek között a székelység történelmi szerepével foglalkozott. Rámutatott arra, hogy a székelység ősi hagyományainak feltámasztására és továbbápolására a most életre keltett Székely Határőr Egyesületek Szövetsége hivatott a magyar katonaszmény és öntudat fejlesztésével és ápolásával, majd a következő megállapítást tette:

— A székelység a századok történelmi viharaiban csak úgy maradhatott meg, hogy egyetlen katonai szervezet volt és minden pillanatban kész azoknak a feladatoknak betöltésére, amelyeket a magyar sors a Kárpátmedence e térségében rá mért. A székely múlt tanúsága szerint ez a katonaság szellem az élet minden terén éreztette hatását. Ezt a szellemet és szervezettséget most ismét föl kell éleszteni és tovább ápolni. Ennek első feltétele az egység. Nincs az országnak még egy olyan területrésze, hol annyira szükség volna, hogy az egység politikai és társadalmi téren maradéktalanul fennálljon, mint a Székelyföld. Ezt a népet, ennek egységét a közelben folyó háborúra való tekintettel is, nem szabad most a pártérdekek prédájául dobni és részekre szaggatni. A magam részéről felvetem a kérdést, hogy ezen a területen a pártpolitikai tevékenységet egyelőre, a háború tartamára teljesen beszüntessék. Nekünk, a székelységnek szinte

kezdeményező lépést kellene tennünk ebben a kérdésben, mert

A Székely Határőr Egyesületek Szövetségének tanácsa egyhangúlag károsnak tartja a honvédelem érdekében a pártpolitikai propagandatevékenységek növekedését, ami a nemzet tagjai között a szétválódásokat fokozza. A tanács ezért javaslatot tár a közgyűlés elé, hogy felterjesztést tegyen a kormányhoz a pártpolitikai propagandatevékenységnek a háború tartamára szóló országos betiltása iránt. Ha pedig bármely okból ez nem volna lehetséges, úgy ez a betiltás legalább a hadszíntér közelségében lévő Székelyföld területére rendeltessék el.

Nemes dálnoki Veress Lajos altábornagy elfogadta a Szövetség tiszteleti elnökségi tagságát

A Székely Határőr Egyesületek alakuló gyűlésén a tisztikar megválasztása során a gyűlés elnökségi tiszteleti tagságot ajánlott fel nemes dálnoki Veress Lajos altábornagynak, az erdélyi hadtest parancsnokának és vezénylő tábornokának. Veress Lajos altábornagy a Szövetség alakuló gyűlésén annak idején személyesen szándékozott résztvenni, közbejött halaszthatatlan hivatali elfoglalt-

az erdélyi végeken élő székelység a múltból keserű tapasztalatokat vonhatott le, hogy mit jelent, ha a politikai pártok torzsalkodása megmérgezi a közös nemzeti életet. Indítványozom, hozzon határozatot a tanács, hogy javaslatot terjessz a közgyűlés elé a pártpolitikai tevékenység beszüntetése érdekében.

Pál Gábor indítványát a tanács általános helyesléssel fogadta és a következő határozatot hozta:

sága miatt azonban csak képviselhetette magát. Minthogy azok között, akiknek a közgyűlés elnökségi tiszteleti tagságot ajánlott fel, az egyetlen volt, aki más fontos közérdekekből személyesen nem lehetett jelen a megalakulásnál, csak utólag értesült a felajánlott tagságról. Veress Lajos altábornagy most az alábbi levelet intézte a Határőr Egyesületek Szövetségéhez:

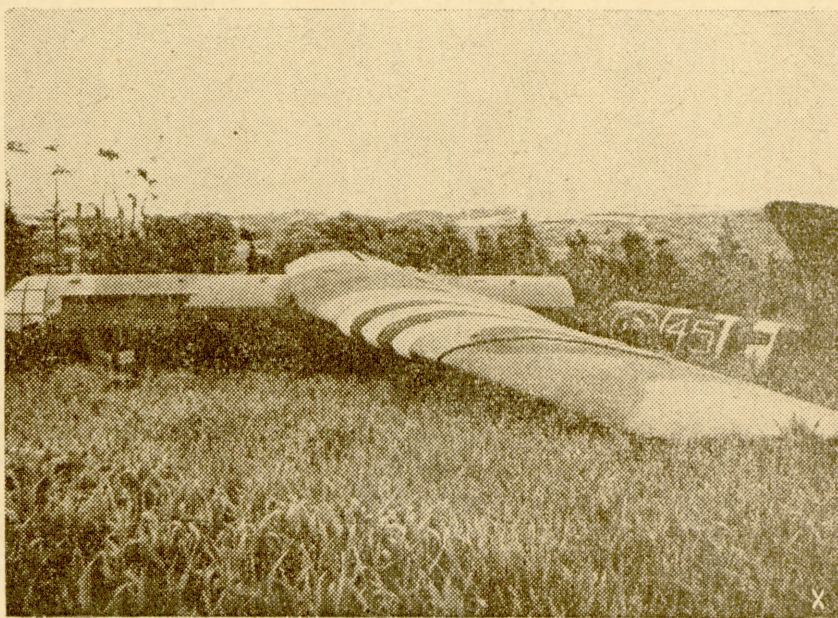
Székely Határőr Egyesületek Szövetsége

MAROSVÁSÁRHELY

Öszinte szívvel köszönöm a megtisztelő kitüntetést és a felajánlott tagságot elfogadom.

Kelt: 1944. június 30.

VERESS altbgy.

Egy Normandiában lelőtt ellenséges tehervitorlázó

Katonás életszemlélet

Több mint egy fél éve, hogy vitéz Jaross Andor belügyminiszter, akkor még az ellenzék egyik kiváló képviselője felszólalt a képviselőházban s azt sürgette, hogy a magyar közszellemet alakítsa át a kormány arra alkalmas intézkedésekkel. Katonás szellemet, vitézi szemléletet követelt s egyetlen példával meg is világította, mit tart célszerűnek ezekben az időkben, amikor a magyar honvéd a harcban, a munkás pedig itthon teljesíti kötelességét. Azt kérdezte, hogy

vajon van-e az országban egyetlen ember, aki tudja, hogy ki az a magyar repülő, akinek a legtöbb légigyőzelme van?

Természetesen senki sem tudott válaszolni a kérdésre, az akkori kormány elnöke pedig, akinek felelnie kellett volna, szintén válasz nélkül hagyta a kérdést. Talán nem is jó az ilyen „szórszálhasogatás” és miért sürget egy képviselő, hogy a katonás közszellemet, a honvédség iránti érdeklődést felkeltsék a népben. A cenzura természetesen egy szót sem engedett megírni a felszólalásból, hiszen most már nyilvánosságra jutott dolog, hogy a sürgősebb és erőteljesebb fegyverkezést követelő felszólalásokat is azzal intézte el a volt rezsim, hogy „nem szabad az ellenséget idegessé tenni!”

Ennél gyávább és becstelenebb szöveget nem mondott el senki a magyar történelemben. Értsük meg jól, miről van szó: Magyarország már harcban állt a bolsevizmussal, a honvéd odakint küzdött és megsebesült, vagy elesett a harcban, itthon pedig a józanul és magyarul gondolkodók arra számítottak, hogy ha háborúban vagyunk, akkor állandóan és még erősebben fel kell készülnünk a hadviselésre. És akkor egyeseknek, akik akkor port hintettek az ország népének szemébe, az volt a gondjuk, hogy ne „idegesítsük” az ellenséget!

Mintha bizony az ellenség attól löne a magyar honvédre, mert ideges, vagy ha mi nem fegyverkezünk itthon, akkor Sztalin visszaparancsolja hadoszlopait Ukrajnából!

Ilyen volt a közszellem, a felülről irányított vélekedés és hiába volt néhány lap, néhány lelkes művész, egy-két lelkiismeretűre hallgató író, aki kötelességét teljesítette akkor is, amikor mások csak szó-

rakoztattak mint a bohóc, csörgőspikát öltöttek, táncoltak, bukfcet vetettek és — zsebre vágta a divatos kiadók pénzét, a közönség tapsait.

Most már nem akadályozzák meg felülről a katonás közszellem kialakulását. Ha vannak is még soraink között olyanok, akik a fegyelem minden külső, vagy lényegi megnyilvánulására azt kiáltják, hogy ez idegen szellem, már nagyot halladtunk vitéz Jaross Andor parlamenti felszólalásától és megváltozott a közszellem, férfiasabbá vált. Elérkeztünk oda, hogy nyíltan követelhetjük minden székeltyől, mindenkitől, akit sorsa, történelme, nemzete oda helyezett a határoknál élő védelmi vonalnak, hogy így lássa életünket, így nézze a mindennapi eseményeket. Hogy ne a rémületet sugalmazó szavakra nyíljék ki füle, hanem a hősi bizakodásra.

Semmi csodálatost nem kér ezzel az ország egyiküktől sem. Csúpan az egészséges ember természetes magatartását. Mint akit megtámadnak az utcán, úgy kell viselkednünk. Aki ott elszaladna s elhajtana futás közben a kezében levő husángot, azt most is elbocsátjuk Isten hírével.

Mehet, de semmi részt ne követeljen aztán magának a magyar közösségből se most, se a háború után!

Aki azonban szembeállna a támadóval s egészséges és férfias erejéhez illő bátorsággal védekezne, szembetámadná az ellenséget, az viselkedjék úgy most is, mint ha éppen őt, saját személyében támadták volna meg. Mintha családjára gyűjtötták volna a házat s gyermekeit akarnák foglyul elhurcolni!

Hősi életszemléletünkhöz tartozik az, hogy

legalább annyit tudjunk az arc vonalon küzdő honvédről, mint a színpadok csillagairól, hogy legalább annyira ismerjük a honvédség szervezetét, mint a titkos társadalmi pletykákat, hogy legalább annyit törődünk honvédelmünkkel, mint amennyi időt és fáradságot szentelünk egy-egy elnökválasztásnak az egyesületekben.

Nemcsak csodálkozni kell a német bajtársakon és a német népen, amely öt év óta annyi szenvedésen ment keresztül, mint még egyik nép sem ebben a háborúban, hanem példát is kell venni tőle. Türelméről, hősiességéről, fegyelmélettségéről, jó kedvéről, derűlátásáról. Ez a tanács egyébként csak azoknak szól, akik már annyira vitétek a csüggedésben, hogy már úgy szólnak nem is számítanak magyaroknak. Mert

nem elég a magyarsághoz a hév, az ötszázéves családfa, hanem a magyarság hősi jellemét is bírnia kell annak, aki fennén hirdeti a magyarságát.

Aki elfelejtette volna, az tanulja meg ezt a szabályt, a magatartást pedig öltse magára. Nemcsak külsőségekben, hanem a lelke mélyén. Higgyen a magyarságban, mert keresztény is csak úgy lehet az ember, ha hisz Krisztusban. Ehhez sem elég a keresztlevél, hit kell!

Akiben pedig megvan a hősi szemlélet, aki katonás fegyellemmel viseli a nehézségeket, vagy éppen a kemény parancsok terhére, az legyen büszke, hogy ilyen és soha el ne hagyja ezt a jellemző tulajdonságát, mert ez mutatja meg igazán, hogy méltó az ősök szelleméhez, Gábor Áronhoz és Zrínyi Miklóshoz. Eseményképeink és példáink bőven vannak, csak kövesd őket!

Aki pedig emiatt gúnyolni merné a székeltyt, annak mutasd meg, hogy öklöd is van!

Bagoly Antal.

A székelty honvédek 18.000 pengős adománnyal segítették elő a vérbaj elleni küzdelem megszervezését

Lapunk múlt számában részletesen ismertettük azt a küzdelmet, amely a Székelyföldön nagy eredménnyel folyik az egyik legveszedelmesebb népbetegség, a vérbaj ellen. A vérbaj elleni küzdelem a Székelyföldön újabban

a honvédség kezdeményezésére indult meg.

A munka jelentős pénzösszegeket emészt fel, mert a megszállás idejéből nem maradt olyan intézmény, amely rendszeresen végezte volna az orvosi kutató munkát és

irányította volna a szükséges propagandát.

A honvédség gyakorlati értékű támogatása lehetővé tette a hiánnyolt intézet felállítását. A szükséges felszerelések jelentős költségfedezetet igényelnek. A rendelkezésre álló pénzösszeg apró,

néhány filléres adományokból

gyűlt össze és közel 18 ezer pengőt tesz ki.

Ebből a pénzből már mintegy 5000 pengőt használtak fel, de közelebb-ről megérkeznek a marosvásárhelyi intézethez a még szükséges felszerelések, amelyek értékben 19 ezer pengőre tehetők. Eszerint

még mintegy 6000 pengő hiány-

zik az intézet felszereléséhez. Remélhető, hogy ez az összeg is hamarosan rendelkezésre áll majd a székely társadalom áldozatkész-ségéből.

Az eddigi adomány egy jelentős részét főként a honvédség tagjai adták össze.

Felelősek vagyunk minden elkallódott életért!

A Székelyföld közegészségügyi problémáival foglalkozó szociális szervezetet épít ki a határőr szövetség

A közegészségügy kérdései nap-nap után egyre fontosabb szerepet kapnak életünkben. Minden emberi közösség, csakúgy mint az egyes ember, szebb és tökéletesebb élet után törekszik. Ennek a törekvésnek sorsalkotó erejét akkor látjuk a maga méreteiben, ha végig elemezzük a magunk és környezetünk mindennapos életének anyagi feltételeit.

A rendszer, amely egy társadalmi közösségen belül kialakul, annak életét végzettszerűen befolyásolja.

Már már magyar sajátosságnak mondható hogy közegészségügyünk látszólag szürke problémáit elhanyagoljuk. Amíg szellemi életünk együtt halad a korrallal és többé-kevésbé mindannyian tájékozottak vagyunk a közélet eseményeiről, a politikában és művészetben, addig furcsa ellentétként az orvostudomány mai haladottságáról igen gyér fogalmakkal rendelkezünk. Csak példának említhetjük, hogy

táplálkozásunkat az anyagi lehetőségek mellett úgyszólván kizárólag szokások és egyéni ízlés irányítja,

az egészség követelményei azonban vajmi kevés szerepet játszanak benne. Napilapoknak megszokott témája a sport, a munka és a balesetek aktuális eseményei, de igen keveset olvashatunk, ami az egészség terén nézeteinket korszerűvé tehetné.

A most folyó élethalál küzdelem, mely nemzedékekre eldönti a népek sorsát, kötelességünk teszi mindannyiunknak, hogy mindent megtegyünk, ami előre segít bennünket a boldogabb jövő felé vívó úton. Nyugodtabb és biztonságosabb korban talán megengedheti magának egy nemzet, hogy életének

anyagi feltételeit, az egyesnek egészségét, a családok megélhetését és a népesség szaporodását a véletlenre vagy a hiányok nyomán keletkező szükségérzetre bízza. Mi magyarok azonban ezt nem tehetjük meg, mert

ahhoz, hogy bármilyen kockázatot vállaljunk, kevesen vagyunk.

Nekünk veszteség minden csecsemő, aki gondozás hiányában elpusztul, minden meddő házasság, melyet a léha közfelfogás zülleszt terméketlenné. Veszteség minden jóra való magyar, akit a könnyelműség, az alkohol, a tüdőbaj vagy a vérbaj sodor el közülünk. Közéletet idézünk, ha azt mondjuk, hogy még a börtönbejutottak is veszteséget jelentenek. Felelősek vagyunk minden elkallódott emberéletért és ennek a felelősségnek át nem érzése nemcsak a mi sorsunkon, de az utánunk következő nemzedékek életén is megéreztetni hatását.

A mai társadalomban megszokott jelenség, hogy nyomasztó súlylyal jelentkeznek problémák, melyeknek megoldását mindenki várja és sürgeti és mégis

esztendőkön át alig történik valami, ami előre segíthetne a megoldás felé.

Téves, ha ennek az okát az állam vagy a közélet korszerűtlenségében keressük. Igen sok kérdés reménytelen, fájó pont marad, mert a közvélemény nincs előkészítve a megoldásra. Ne menjünk túl a házasság életnek, a népszaporodásnak és a nemi betegségeknek nemzetünk életét veszélyeztető problémáin. Ezeket a kérdéseket, úgy erkölcsi, mint orvosi szempontból teljesen tisztázták, csupán a tömegek hiányzanak, akik a megfelelő elvek szerint rendeznék be életüket.

Az új Európa eszmévilágának egyik alapvető tétele,

hogy minden erőnkkel igyekeznünk kell népünk boldogabb jövőjét előkészíteni. A múlt eszméivel ellentétben

az egyén kényelmének és a kiáldozatlan önzéssel biztosított anyagi érvényesülésnek helyére az önfeláldozó munka kerül,

amely a múlt mulasztásait pótolni igyekszik.

Közegészségügy terén igen sok pótolni való. Ez a terület évtizedeken át a hivatalos élet útvesztőiben és szétszórt társadalmi megmozdulások erőtlén kísérleteiben vesztette el minden egészséges fejlődési lehetőségét. Megdöbbentő különbségek mutatkoznak Európa nyugati és északi államai és a magunk közegészségügyi helyzete között. Ott ahol az állam munkáját

gondos propagandával alátámasztott társadalmi tevékenység

és rendszeres neveléssel biztosított egészségügyi műveltség támogatja, a közegészségügy olyan gyorsan fejlődött, hogy arra mi csak fájó szívvel gondolhatunk. Az utóbbi évtizedek céltudatos munkája és az állami törekvéseknek társadalmi munk részéről egyre jobban érzékelhető támogatása évről-évre jobban érvényesül. Ennek a gondolatmaga igazságát mi sem bizonyítja jobban, mint az az ellentét, amely

a román megszállás alatt minden eszközzel háttérbe szorított Székelyföld

és az anyaország közegészségügy között fennáll. Ezt a hiányt a legközelebbi idő alatt pótolni kell. Háború idején, mikor a nemzet minden erejét a létünkért folytatott harc veszi igénybe,

hiú remény lenne csak hivatalos

kezdemenyezésektől várni

a Székelyföld közegészségügyének javulását. Az e téren fennálló hiányokat csak úgy tudjuk rövidesen megszüntetni, ha

a magunk erejéből

igyekezzünk megvalósítani mindazt,

amire kívülről nem számíthatunk.

A Székely Határőr Egyesületek Szövetsége teljes egészében átérzi a közegészségügynek a székelység sorsára gyakorolt befolyását. Ezen a téren sem akar elmulasztani semmit, ami a szebb jövő kiépítéséhez segít. Ezért a Szövetség

egészségügyi bizottságot szervez,

amelynek feladata lesz, hogy a közegészségügy problémáival foglalkozó

szociális szervezetet

kiépítse, és azt közegészségügyünk szolgálatába bekapcsolja.

dr. Votin József

Képek a vörös „paradicsomból“**Iparosok, kereskedők, munkások a Szovjetben**

Lapunk múlt számában a kolhozról szóló cikkünkben ismertettük a földműves lakosság szomorú sorsát a Szovjetben. Mondhatná valaki: Igen, az orosz kisgazdák szembefordultak a kommunizmussal, tehát le kellett őket törni. Azonban az iparosok, kereskedők és a munkások sorsa sem fényesebb a vörös paradicsomban. Lássuk csak:

Nincs önálló iparos és kereskedő

A falusi ipar a kolhozoknak dolgozik. Önállóan munkát nem vállalhat. Akinek iparismunkára van szüksége, bejelenti azt a kolhozvezetőnek, itt előjegyzik és az iparost: ácsot, kőművest, lakatost valamikor majd kirendelik. Ha valaki ügyesen feketézett és van pénze, lefizetheti az ellenőroket s hamarabb kap iparost, különben, mint sok más társa, várhatna néha évekig is, amíg igénylését teljesítik. Falusi iparosság már nincs a Szovjetben, az MTSz, a traktorállomás munkásai azonban jól iskoláztak.

A városból is teljesen eltűnt az önálló iparos; gyárakba, üzemekbe kerültek munkásként.

Önálló kereskedelem egyáltalán nincs, csak ellátó üzemek vannak. A piacot is elhódították. A kereskedőket „spekulánsok”-nak nevezik. Az 1920-as években egy-egy piacot a rendőrség bekerített és azokat, akiket ott találtak, (kivételesen nélkül börtönbe, munkatáborokba vitték. Itt „munkára vették” őket, hogy megjavítsák és szorgosassák — mint mondták — a „spekulálás”-ról. Különös társaság, mindegyik ember került így össze egy-egy gyűjtőtáborban és a javítás módjai is mulatságosak voltak.

A nagyközönség ipareikkel való el-
látását hivatalos elárúsítók végezték. Így
még a béke éveiben is egész na-
gyon kellett sorban állani, hogy valami-
hez jussunk az ember. Ez az oka, hogy
olyan furcsa, vegyesen öltözött az

orosz lakosság.

Hogy kerül a csizma a — kirakatba

A sorbanállással kapcsolatban sok adoma járta, melyek egyúttal arra is rávilágítanak, hogy miképpen vezették orruk alá fogva a külföldi látogatókat a politikai rendőrség, az NKVD vezetői kirendelt tagjai:

Az egyik szovjet városba angol vendég — ingelezo — érkezik. Mindent megmutatnak neki, ami propagandaszempontból a Szovjetre előnyös. Látja mindenfelé a sok sorban álló embert és meg is kérdi, miért állanak ott oly hosszú sorokban?

— Ezek az üzletek bankok és a lakosság siet állami kölcsönt jegyezni, — válaszolja nagy lelkiyugalommal az idegenvezető.

Az adoma azután folytatódik, de ehhez előzetes magyarázatot kell fűznöm:

A régi Oroszország a legszebb, tollkötöny lakkcsizmák hazája volt. Bőr-

ipara — mint a keleti népeknél általában — igen fejlett volt. A kommunizmus uralomra jutása után a bőripar tönkrement és végül már bőrcsizmát is alig lehetett látni. A lakosság gumitalpú vászoncipőben, úgynevezett „rezink”-ben járt.

Városnéző útján a szovjet viszonyokkal tájékozatlan ingelezo meglát egy hatalmas, díszes cipőüzletet. A kirakatban gyönyörű lakkcsizma díszleg. Felcsillan a szeme és besiet a boltba. Egy 42-es számú lakkcsizmát kér.

— Ez a szám éppen kifogyott! — feleli az elárúsító, holott az üzletben egy árva rezinkin kívül semmi egyéb nincs és évek óta nem is volt. A kirakat szemét szűrő lakkcsizmája valójában „műrostos” volt — ahogy a mi, háborús viszonyokat ért közönségünk mondaná — és csupán a cégér szerepét töltötte be.

Ezen a sokat idézett tréfán nagyokat nevettek maguk a szovjetpolgárok is.

Igy fizetik a szovjet munkást

A szovjetpropaganda nyomán azt kellene hinnünk, hogy talán a gyárimunkásokra virradtak jobb napok.

A kommunizmus első éveiben a munkások sokat gyűléseztek és keveset dolgoztak. A munkaeredmény ennek megfelelően csekély volt. Amint a Szovjet meg erősödött, a különböző ötéves tervek során a munkásokat is erősen kézbe vették. Állandósították a munkateljesítmény rendszerét, az úgynevezett Sztahanov-rendszert. Erről egy következő számunkban részletesebben szólunk, most csupán annyit, hogy e rendszer során az alap-teljesítmény eléréséért is igen keményen és lélektelenül kellett dolgozni. Munkahelyét saját elhatározásából senki nem változtathatta. A fizetés számszerűleg ugyan nem volt kevés, különösen ha a munkás az előírt árért kapta volna meg szükségleteit a hivatalos elárúsító helyeken. De így nem jutott hozzá azokhoz

és a legelsőrendűbb életszükségleteit is feketén kellett megvásárolnia már a háború előtti években. Ehhez pedig keresménye egészen csekély volt. Így azután még a jobb szakmunkás is meg lehetős nyomorúságban élt. Emellett keresetéből annyi mindenfelére: államkölcsön, pártadó, hadfelszerelési adó, szociális jóléti alap, üzeli alap, stb-re eszközöltek levonásokat, hogy ez tetemesen csökkentette keresetét. Szóvátenni a dolgokat persze nem merték.

Csak példának mondom el a leningrádi Putilov-művek munkásainak esetét.

Ennek a hadiüzemnek a munkásai voltak régen a kommunistapárt és a forradalom előharcosai, a Szovjet kiváltságosai. A rossz ellátás miatt a munkások többször kértek nagyobb élelemadagot, „pajog”-ot, de ezt nem kapták meg. Egyik gyűlésükön azután ismét elhatározták, hogy 200 grammnyi napi kenyér-

adagemelést kérnek azzal az indokkal, hogy az eddig kapott kis élelemadag mellett nem tudják a szovjetállam érdekében a munkateljesítmény maximumát nyújtani. Nem mondták egyetlen szóval sem, hogy sztrájkolni akarnának, csak kérést terjesztettek elő, amelyben kijelentették: „így nem tudnak dolgozni”.

A gyűlés határozatát küldöttség adta elő a gyárvezetőségnek, Válaszképpen a küldöttség tagjait és a gyűlésen felszólalókat, összesen 18 kommunistapártbeli munkást ott helyben, a gyűlés szemelátára agyonlőtték. Így azután nem esoda,

hogy szó nélkül dolgoztak tovább és szó nélkül fogadták el a kegyetlen, Sztahinov-féle munkateljesítményrendszert.

A munkafegyelmet kemény eszközökkel állították helyre minden vonalon a Szovjetben. A munkahelyekről való akár 5 pernyi elkésés az első és a második esetben már kemény pénzbüntetéssel, harmadikban azonban múlhatatlanul kegyetlen száműzetéssel járt. Az örök ember humor — bár a Szovjetben meglehetősen kiirtották a jókedvet — erre is talált adomát. Elmondom:

Ha betörök a leningrádi villamos ablaka

Leningrádban munkásokkal telt villamos dörög a gyárak felé. Különös közlekedési alkalmatosság volt a leningrádi villamos. A kocsi kisebbek, főleg alacsonyabbak mint nálunk, és a terhelés szerint meglehetősen billegnek. Az útközön való utazás is kellemetlenebb mint Pesten, mert a teli kocsi billegése közben olykor még az útköz is súrolja a kövezetet. Jól kellett kapaszkodni, tornáznai, hogy megmaradjon rajta az ember. Sokat gyakoroltam!...

Na és az adoma: A kocsi billegése közben valaki egyszer csak nekiesik az ablaknak. Az üveg csörömpölve hull a kövezetre. A kocsi megáll, az utasok idegesek, az óramutató veszedelmesen közeledik a munkaidő kezdetét jelentő órához. Nagysokára a rendőr, a milicionyer is előkerül, előveszi noteszét és ráripakodik az utasokra:

— Ki törte be az ablakot?...

Valamennyi kéz a levegőbe lendül, mindenfelől hallatszik:

— Én! Én!

— Nem lehet elvtársak! Csak egy ember törhette be az ablakot és nem mindenki! — szól a rendőr. — Jelentkezzék aki az ablakot betörte!

Ismét az egész kocsi utasai jelentkeznek. A milicionyer tanácstalanul vizsgálja a tömeget, végül észreveszi, hogy a betört ablak közelében egy férfiutas nyugodtan álldogál.

— Maga volt elvtárs! — csap rá nagy szigorúan.

— Én nem, rendőrelvtárs! — feleli az utas mély lelki nyugalommal. — Én ma szabadnapos vagyok!

A munkába siető utasok ugyanis valamennyien szívesen megfizették volna a büntetést, hogy így a rendőr nyugtájával igazolhassák a gyárban, hogy nem a saját hibájukból késtek el.

Udvariassági rendelet

Ha már a milicionyernél tartunk: erről is sok adoma járja. A rendőrök ott általában igen faragatlanok. Egyidőben rendeletet kaptak, hogy udvariasabban bán-

janak a közönséggel. Hogy hogyan hatott a milicionyerre az udvariassági rendelet, arról szól ez az adoma: Leningrádban teli villamos dörög és billeg a gyárak felé. Egy milicionyer is utazik rajta. Az utasok közül valaki eltüsszentti magát. A szigorú rendőr lecsengeti a kocsit, mire az gyors fékezéssel megáll.

— Ki volt az? Ki tüsszentett? — kérdi az utasokat.

Néma csend. Senki sem mer mukkanni. A rendőr még erősebben ismétli a kérdést. Az utasok félnek, hogy elkésnek a munkahelyükről és bökdösik, biztatgatják a tettet, hogy jelentkeznek. Erre a nagy csendben sírdogáló öreg néni szólal meg:

— Én voltam, elvtárs! Nem tehetek róla!

A milicionyernek ebben a pillanatban eszébe jut az udvariassági rendelet:

— Egészségére, Nyanyuskám! — feleli megenyhült arckifejezéssel, meghúzza

a csengőt és harsányan kiáltja:

— Mehet a kocsi!

Valójában, a milicionyer olyan ártatlan, gyakran régi oroszosan jószándékú rendcsináló, tőle nem kell félni. A veszélyesek az NKVD komisszárai és a gyárak politikai biztosai. Gyárvezető és munkás egyaránt vándorolnak Szibériába, ha a komisszárok és biztosok szerint gyenge volt a teljesítmény, vagy ha politikai magatartásuk nem volt „kielégítő”, vagy egyik-másik esetleg több emberrel barátkozott. „Hátha konspirál — Ellensége a népnek” — volt a száműzetés indoka.

Nem is igen merték egymást látogatni az emberek.

Igy fest a munkások életútja! És már régen elfelejtették, hogy másképp is lehet élni. Folyton azt hallják, hogy a Szovjet a munkások paradicsoma s a nyugati országokban elnyomják a munkásokat. Fel kell hát őket szabadítani.

Nem merik nem elhinni és nem is mernek kételkedni, hogy nem így van.

A Szovjetben még az esetleges ellenzéki gondolatért is börtön jár, még a kommunista párttagoknak is.

Aki közülünk ebbe az életbe belekóstolt, vagy meglátta azt, az tudja, miért harcolunk ma.

Igy bánt a Szovjet a saját népével! Mit várhatunk hát mi, az útjában álló idegenek?!

Magyar munkás testvérek! A vörös rém, az emberi jogok eltiprói ellen vívott küzdelemben vagy együtt győzünk mi, magyarok, vagy együtt pusztulunk el. Rajtunk, magatartásunkon áll!

(T. I.)

UKRAJNAI BALLADA

Csendes volt minden, mint a semmi. Levél sem rezgett a nagy, sáros, fűcsás haramszón. Olyan volt a táj ábrázata, mintha valami híres festő vázlatkönyvéből kiemelt, tarkára színezett, mozdulatlan kép lett volna.

Keréssel ezelőtt még mozgott, nyüzsgött itt az egész vidék. Ágyúk és tömzsi harcokcsik dübörgő lármája versenyzett a repülőgépek visító, zúgó énekével. Nemrégén még kemény bakancsok talpai rohamra szaladva ayomöszönltek péppé az átázott, puhult földet. Vasnak és ésnének ádáz csatája tombolt, de utána néma és nyugodt megenyhülés borult a megbolygatott, széttúrt rögök fölé.

Nyeső Mihály, öreg honvéd sokáig feküdt öntudatlan mozdulat-

lanságban egy rommálott orvóágyú megrepszelt csöve mellett. Terepszöld nadrágja balszármának véres foltja mutatta a golyó helyét, amelyik idefektette őt a ukrainai ázott földre. Körülötte még volt néhány fekvő alak, akik már az örök elszórtlanodás ármos kos berkeibe jutottak el. Ezek talán az ágyú gondozői.

Nyeső Mihály pillái megrebbtek. Lassan nyitotta fel fáradt szemét. Moccanás nélkül nézett a döött jó darabig, azután mozdulatlan kezdte karjait. Feje kővályogkissé, ahogy megemelte. Fordult akart, de nem engedelmeskedett lábai. Óvatos, tapogató kereséssel vizsgálta végig izmait. A jobb birta az ujjak szorító nyomását. A bal szűrő bizsergéssel tiltakozt.

— No, ezt eltalálták! — gondolta magában és megpihent. Csak most vette észre, hogy bal lábszára egészen érzéketlen. Öreg harcos volt már. Adott is, kapott is sebet eleget. Háborúban ez már így van szokásban. Ott szerezte azt is, túl a Kárpátokon.

Akkor még Miskának hírták őt a lányok és boldogok voltak, ha szóba állt velük. Még a tanító is felállt és helmet csinált neki, mikor sebesülten, kopogó botra támaszkodva vasárnap reggel a templomba lépett. És az érme, az a fényes, kerek bronzkorong! Hüh, de fénylett az ünnepi zubbonyán. A plébános úr rámosolygott barátságos, szelíd arcával, mikor a szószékről letekintve, meglátta a hirtők sorában.

Délután pedig kiült a főtér árnyékos fái alá. Körülvették barátok, szomszédok, ismerősök és újra, meg újra elmesélte harc-téri kalandjait. Felgyógyulása után ismét visszament a harcra. Nehéz csatákban vészett, de lelkesedése csorbát nem szenvedett. Majd Przemysl következett és utána fogság. Sokszáz társával együtt a Murman-vasúthoz került.

Reggelről-estig várták, döntö-
ték a fákat: vérző, kérges kezük
altal épült a vasút. Ezek a napok
is elmúltak. A fogság alatt meg-
tanult oroszul és megtanulta min-
denekfelett szeretni a magyar Ha-
zát, melyért annyit szenvedett.

Evtizedek peregtek le azóta. Bá-
natos szomorúság évei voltak ezek.
Szegre került a honvédsapka és a
zöld katonaládát a padlás ölé-
nigta az egér.

Nyeső Mihály öregedett. Volt neki háza, két deli fia és dolgos felesége, de nem volt nyugalma. Csillagokból olvasgató, kesergő ember lett a ritéz katonából. Sólajtorzott sokat magában: — Hej, ha még egyszer meamutathatná, mi a magyar becsület!

Elűldögélt pénzszatrára a gazda-
r rádiókészülékének hangszó-
ka előtt. Hallgatta a történelmi
dokk nagy eseményeit. Később
zenijázó lélekkel itta be fülein át
nemzeti újjászületés híreit. A
szatért országrészekkel újra
lobogott benne a harci kedv és
mikor megindult a háború az orosz
leu, nem volt maradása.

Keménytartású két fia útnak in-
alt már. Nyeső Mihály is leverte

a katonaláda vastag porát. Ünneplő, fekete ruhájára kitűzte fénylő érmeit és elment a község-házára, behívást kérni.

Fiatalos erővel állta meg helyét mindenütt, ahová a parancs szólt. Képzett katona tudásával harcolt. Bátran és számítással.

Egy golyó eltalálta? Hát aztán? Nem első eset. Volt már nehezebb sebe is. És pont a ballábát? A láb csak futásra jó. Végre is ő nem mulatni jött ide! Kezei még épek, szeme jó. Fegyvere ott hever előtte. Mi kell még egy igazi katonának?

*Igy elmélkedett az öreg honvéd,
bele-belekapva lepergett életsorsá-
nak visszaidézett képeibe.*

Megpróbált felülni, de sebe kegyetlen sajnásba kezdett. Visszahúzódott és oldalra fordult. Szabadon mozgó jobbjaival pipát kötött elő egyik zsebéből és rágyújtott. Majd forróság lepte meg testét. Szomjúság fogta el. Kulacs volt ott a közelben, nem is egy. Kinyúlt az egyik után és fenékiig itta az állott vizet. Jobban esett, mint a bor a húsvéti pohárból. Megenyhült tőle még a lelke is. Feje alá nyomta egyik karját és pipázva nézte a ködlő semmiséget.

Távolabb tőle feküdt egy sáros alak. Görcsös két keze melléhez feszült. Vértelen, eltorzult szája szólásra nyílt: — Víz, víz, — mondta oroszul.

Nyeső felfigyelt. Fáradt bajú-
sza szinte életretámadt, amint me-
redő nyakkal odafülett.

— Vízet! — sirt fel újra az orosz nyöszörgő, esdeklő hangja és színtelen arcára kiszökött a kín. Az öreg honvéd arra fordult:

— Kapod már, — kiáltott oda segíteni akaró jóindulattal. Könyörtől volt kimondani, de annál nehezebb a szándék megvalósítása. A pokol minden fájdalma ott vibrált a sebe táján, amint megemelte bémult lábát testének egy lendületével. Nuógaott akkorak, hogy beilleti még kurjantásnak is. Összeharapta fogait és lassú kúszással vonszolta magát az orosz felé.

— Na, így! — mondta neki oroszul és nyújtogatta a horpadt kulacsot. A fekvő lihegett. Üvegesedő rémült szemei lázas vadsággal meredtek a honvéd arcába. Még egészen fiatal fiú volt. Sóvány, tatáros arcáról a nélkülözés mondott bús mesét. Már a végét járta. Éltető vér után hiába kapkodó szíve mindjobban kihagyott.

Véres zubbonya alatt hullámzó
melléből sipolva tört ki a levegő.
Az öreg katona közelebb húzódott,
megismerte az orosz. Az volt, aki
a lábába lőtt.

— Ígyál már! — szólt minden harag nélkül a pipája mellől nő-
gatóan és az orosz tarkója alá
nyúlva megemelte a fejét. Az orosz
író't és elernyedt. Pillantása vé-
gigszántotta a honvéd vonásait.
Szempillái lecsukódtak és zihálása
alábbhagyott. Megtapogatta az
orosz égő homlokát, fagyos kezeit
és megállapította:

— Hát Iván, vagy akinek hív-
nak, téged már nemigen gyötörnek
a népbiztosok! Ezt magyarul
mondta, hogy a haldokló ne értse.

— Ez is imádkozhatna egyet!
— gondolta. Talán azt sem tudja,
mi az imádság? Erre a gondolatra
még a hideg pipa is kiesett a hon-
véd szájából. Mintha kigyó marta
volna meg, úgy kapott az orosz
felé:

— Tudsz te imádkozni?

— Nem! — ingatta fejét amaz.

Ez már nagy baj!! Igen nagy
baj! — elégedetlenkedett a hon-
véd. — Elveszett lélek az, amelyik
nem tud az Istenhez szólni. Talán
még meg sem vagy keresztelve?

A fiú újra nem-et intett. — Ezen segíték! — mondta a magyar. — Nem engedem, hogy szemem látára sétálj az örök kárhozatba. Mert tudd meg, hogy van Isten az Égben. Hiába tagadják a cseka hóhérai. Keblében csak úgy lüzongott az érzés. Előkotorta tárcáját, szentképet vett ki belőle és odatartotta a fiú elé: — Tudod mi ez? Ez az Isten képe! A Krisztusé! Ő az, akit eltagadtak, meghamisítottak előtted. Pedig Ő már vár rád és számon tart téged. Elé kerülsz, ha nem is akarsz! Jaj neked, ha elsáfárokdták a lelkedet. Most még az Övé lehetsz. Akarsz a fia lenni?

— Igen, akarok! — hangzott a válasz sűgva.

— Akkor megkereszteltek! Meg-
nedvesítette az orosz homlokát a
kereszt jelével: Megkereszteltek az
Atyának, Fiúnak, Szentléleknek
névében...

Az orosz arcán valami megkönnyebbülés ömlött el. Erőtlen kezével felemelte a krisztusképet és megcsókolta.

— És most imádkozzál — szolt az öreg honvéd —, mondj utánam: Miatyánk, ki vagy a Mennyekben...

Az imát magyarul mondta és az orosz nehezen forgó nyelvvel, küzködve suttogta utána a neki idegen szavakat: Miátyháng, khi vágy á ménjehbe... Ament már csak az egyik mondott. A másiknak száján elhalt a szó — örökre.

Az öreg sebesült honvéd sóhajtott egyet és elfordult. Komoran nézett szót a tájon. Tekintetében sugárzott a fény, melyet az Isten és a Haza iránti szeretet csodálatos érzése varázsolt oda.

Kásás Andorné.

Apró képek - erdélyi kérdések

A székelység hatalmas, elhasználatlan erőforrása a magyarságnak, a magyar életerőnek. A mai Erdély száz és száz értékes vezetője a székelységből sarjadt. Naponként olvashatunk arról, hogy a székelység valamiben ismét példát mutatott Erdélynek és az egész országnak. Még a köztudatban is él, hogy a székelység jó szervező és ezermester-nép. A barkácsoló, furó faragó székely atyafiak hírét mindenki ismeri. Honnan ez a sok **Tatranski Dávid** a székelység között? Mi a magyarázata a székelység ilyen irányú képességeinek? Mi volna ha fejlődő magyar tehnikánk innen, ezekből az emberekből kapná az utánpótlást? Milyen hasznos és értékes munkát végeznének azok, akik fel fedeznék, segítenék a népi ezermester tereket, feltalálókat? Rendszeresen kutatómunkát kellene végezni a népi feltalálók között! Miért ne lehetne ezeket a népből sarjadt művész-mesterembereket, östehetségű tehnikusokat hatalmas szervezetbe tömöríteni? Miért ne lehetne például a magyar feltalálók egyesületének székelyföldi alosztálya vagy székely alcsoportja? Talán egy esztendővel ezelőtt adta át **Székely Albert** a Bukovinából hazatért székely ezermester a délvidéki székelyeknek a **Bonczos zenélő-kutat**. Az ő küzdelmes életéről akkoriban sokat írtak a lapok. A száz meg száz küzdő **Székely Albert** miért nem támogatják? Miért nem segítik, hogy még többet használhassanak népünknek?

1.

Vasárnap délután tarka rajokban lepik el az ünneplőbe öltözött lányok és legények a kolozsvári Malom-utcát. Fel-alá hullámszik a jókedvűen nevető, nótázó fiatalság. Egyik-másik harisnyás, virágoskalapú legény tréfáin az összefogódzott hajadonok perceként át elmulatnak. Tüzérek, huszárok, hattyúvadások feszítenek egy-két csilaggal díszített kimenőben és hetykén félrecsapott sapkájuk alól szemeznek a pirosarcú, barna vagy fekete szemű lányokkal. És itt tárvali meg az otthoni híreket,

mutogatják a jó szülék levelét vagy a régen várt zöld táborilapokat. Néha még táncra is kerekedik a vídám fiatalság. Körbefogódzva, lassú dallamra, tipegős-topogós táncot járnak. Az ember azt gondolná, hogy csupa derű, jókedv a világ, mikor ezt az életerős, jövőt jelentő fiatalságot látja. Pedig ezek a lányok „háztartási alkalmazottak”, a legények pedig kocsisok, szolgák, akiknek egész hete embertelen robotban telik el. Mind a legények, mind a lányok életében valóságos megváltás ez a kis vasárnapi búfelejtő. És így elnézve ezt a nagyvárosi cselédkorzót, arra kell gondolnunk, hogy mennyi összetört emberi sors, látszatra talán kicsiny tragédia, — valójában súlyos erdélyi kérdés gyökerezdik itt, a faluból városba szoruló magyarság körében. Túlnépesedő székely faluk emberfölsége senyved cselédsorban, kísértésekkel, megpróbáltatásokkal, megaláztatásokkal viaskodva.

Mi volna, ha végre, ezek a lányok, legények otthon maradhatnának, boldog családot alapíthatnának és nem rabolná el őket a sokgyermekes székely falutól a város. Ez már nem volna ábránd, ködkép sem a 20 millió magyar. Mi volna havégre társadalmunk ezt a cselédsorsot nem tartaná természetesnek a székelység számára? Mi volna, ha az erdélyi népfölösleg, egyes vidékek túlnépesültsége máshol és másként találna levezetődésre?

2.

Pihenést kereső emberek ezrei keresik fel az ideai nyáron is Erdélyt. Országrészünk mint a magyar külső és belső idegenforgalom egyik jelentős tényezője a háborús viszonytól függetlenül, gondoljuk, az idén sem lesz szűkiben a látogatóknak. Az eltelt esztendő alatt ezekről az idegenforgalmi jellegű nyaraló látogatásokról sok érdekes és sok bosszantó híradást olvashatunk. Cikkek tömege szólt a látogatók tájékozatlanságáról, sőt sokszor felháborító tudatlanságáról. Egyesek néprajzi furcsaságot, bohókás felemásságot rejtegető magyartájakat láttak Erdélyben. Má-

sok haragos beszámolókat írtak a megnemértett, sajátos erdélyi lelkiségről. De szinte minden cikk mélyen ott bújkált a történelmi, földrajzi, néprajzi tudatlanság! Azt még elnézhetnők, hogy a siető mai ember nem ismeri a multat, de, hogy a földrajzi tudása alig haladja meg egy első elemistáét, azt már nem! Azután ne is beszéljünk arról a sok néprajzi zagyaságról, amit Erdélyről elmondtak. Minde-nik cikkíró észrevette, hogy kevés a kéményes ház, de azt már kevesebben vették észre, hogy Kalotaszegen nem laknak székelyek. Végre változzék már meg ez a visszás helyzet. Az új magyar művelődés a táji, népi műveltségből születhetik csak meg. Minden magyar tájról Erdélybe jött embernek, tehát magyar érdeke, hogy az örök magyar életet jelképező csodálatos Királyhágon inneni földről minél többet, minél biztosabbat tudjon. Idegenforgalmunk végre többet gondolhatna azzal, hogy egy-egy társasutazást, kedvezményes nyaralást ne csak gyakorlatilag, anyagilag készítsen elő, hanem lelkileg is! Végre erdélyi írók és hírlapírók, ne pedig pesti zúgfirkászok írják az idegenforgalmi ismeretterjesztő füzeteket, reklámszövegeket. A szépséges és ezernyi titkú, mély magyar lelkiséget rejtő Erdéllyel többet és lelkiismeretesebben foglalkozzanak!

Ficzay Dénes.

POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLÁNK. A Székely Határőr kiadóhivatala csekkszám-lájának száma 42.193. Kérjük olvasóinkat, hogy előfizetési díjaikat a fenti csekkszámmal fizessék be. Felkérjük azokat az olvasóinkat is, akik még nem kaptak befizetési csekklapot, hogy az illetékes postahivatalnál kért üres csekklappal a 42.193 számlaszám feltüntetésével szintén küldjék be előfizetési díjaikat. Amikor ezzel a kéressel fordulunk előfizetőinkhez, ismét szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a Székely Határőr nem üzleti vállalkozás. Arra törekszünk csupán, hogy a lap előállításának költségeit lehetőleg teljes egészében fedezni tudjuk. Tekintettel arra, hogy lapunkból tekintélyes példányszámot juttatunk a keleti hadszíntéren küzdő székely alakulatoknak, a jelenlegi viszonyok között ez lényegesen növeli kiadásainkat, harctéren küzdő hős székely testvéreinktől pedig természetesen nem várhatunk és nem is fogadjunk el semmi költségmegtérítést.

Egy a sok közül

Hogyan sajátította ki a zsidóság a székely főváros közel száz éves, keresztény alapításu kereskedőérdekképviselőt

A Marosvásárhelyi Kereskedő Társulat megalakulásának pontos idejére vonatkozó adatok nem állanak ezidő szerint rendelkezésünkre, s csak annyit tudunk teljes bizonyossággal, hogy a társulat 1857-ben már működött és Csiki Károly elnök vezetése alatt ebben az évben újra szervezték.

A megalakulás ideje tehát 1857. év előtti időre tehető.

Azóta a társulat alapszabályait többször átdolgozták úgy, amint azt a változó törvények és a változó idők szelleme megkívánta.

A teljesen keresztény alapítású társulat azonban

a századforduló utáni évtizedekben elzsidósodott

s amilyen mértékben nőtt a zsidóság száma a kereskedelemben, olyan mértékben

nőtt a társulat zsidó tagjainak a száma is.

Az első világháború vihara alaposan meg-

tépázta a marosvásárhelyi magyar kereskedelem fáját, számuk nagyon esett s a világháború, majd az azt követő megszállás alatt

az egyre fogyó irányzatot mutató keresztény magyarok kezéből a társulat vezetése és irányítása is fokozatosan kezd kiesni.

A társulati elnökök alábbi névsora ezt a folyamatot eléggé világosan szemlélteti:

1857 Csiki Károly
1869 Fülep József
1888 Törpényi János
1889 Pátrubány Antal
1904 Harmath Sándor
1916 Szalmási Gyula
1920 Bretter Vilmos (zsidó)
1930 Rosenfeld Jenő (zsidó)
1927-ben már

a választmánynak is 22 tagja zsidó s ebben az évben a választmány a zsidó elnök mellé zsidó titkárt és jogtanácsost választ.

A megszállás alatt

a magyar kereskedő mindinkább kezdi elveszíteni a talajt a lába alól, tőkéje napról-napra morzsolódik s a forgalmasabb és központi helyekről lassan-lassan a kevésbé forgalmasabb mellékutcába kénytelen elvonulni, vagy üzletét teljesen megszüntetni.

Helyét a tőkeerős zsidó kereskedelem foglalta el,

a keresztény kezéből kihullott gazdasági vezetőserepet fokozatosan át-

vette, tőkéjével uralta a piacot, a keresztény kereskedő gazdaságilag és hitel tekintetében függő helyezésbe került, egyes szakmákból teljesen kiszorult,

úgyhogy a megszállás utolsó éveiben már a magyar kereskedelem teljes kihalásáról lehetett itt-ott jóslatokat hallani.

1940 augusztus 30-án azonban a helyzet gyökeresen megváltozott.

A honvédek bevonulása után

a hajdani virágzó keresztény magyar kereskedelem még megmaradt töredékét 1940 szeptember 17-én érkekezetre ült össze és vita tárgyává tette azt, hogy a Kereskedő Társulat az akkori összeállításában alkalmas-e arra, hogy a keresztény magyar kereskedelem érdekeit képviselje, amikor köztudomású volt, hogy az anyaországban a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozására tételes törvény van életben.

Az értekezlet, melynek egyes tagjaiiban még elevenen élt az első világháború előtti idők emléke, arra az egyhangú elhatározásra jutott, hogy

teljesen új, keresztény és nemzeti alapra helyezett kereskedő társulat létrehozására van szükség.

1940 szeptember 19-én a Kereskedelmi és Üparkamara nagytermében alakuló gyűlés kitörő lelkesedéssel és

egyhangú határozattal mondta ki egy keresztény és nemzeti alapon álló egyesület megalakulását.

Az alakuló közgyűlés a tisztikart megválasztotta s a városi katonai közigazgatási parancsnokság az egyesület megalakulását 16587/1940 vkp. szám alatt tudomásul vette.

Az 1941 június 2-án megtartott közgyűlés elfogadta az új egyesületi alapszabályt, melyet a Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Ur 174904—1941/II. szám alatt jóvá is hagyott.

Időközben a teljesen zsidó vezetés alatt álló Kereskedő Társulat önkormányzatát a Kereskedelmi és Közle-

désügyi Minisztérium felfüggesztette és annak élére miniszteri biztost rendelt 1942 év folyamán

a minisztérium a Kereskedő Társulatot teljesen feloszlatta,

s minden vagyonát a Keresztény Magyar Kereskedők Egyesületének átadni rendelte, mert ezt az egyesületet a helyi kereskedők közös érdekeinek előmozdítására alkalmasnak találta.

A miniszteri rendelet a marosvásárhelyi keresztény magyar kereskedők társadalmát

régi jogaiba helyezte vissza

s így a Keresztény Magyar Kereskedők Egyesülete ma az 1857 év előtt megalakult és tisztán keresztény magyar kereskedők által életrehívott társulatnak a jogszerinti folytatója, hagyományainak ápolója és továbbfejlesztője lett.

Ma az egyesületnek 310 tagja van, s egyes szakmák érdekeinek hathatósabb védelme céljából

külön szakosztályokat állított fel.

Az egyesületnek ezidő szerint négy működő szakosztálya van: fűszer-, textil-, fa- és vasszakosztály. Minden szakosztály külön tisztikarral rendelkezik, azonban működéséről az alapszabályok szerint a választmánynak számol be, s ki felé csak az egyesület vezetőségén keresztül nyilvání meg. Egey Jenő

Zsidó vallomások

A zsidók tudvalevőleg a világ legnagyobb hazugai és legkormonfon-tabb szőferdítői. Értették a módját, hogy a világsajtó nagy részét kezükbe kaparintsák, vagy legkisebb is nagy mértékben befolyásuk alá kerítsék. A sajtó fölötti hatalmuk által, különösen a demokráta kormányzatú országokban évtizedeken át ők alakították és irányították a közvéleményt. Ime a bizonyság:

lamennyi politikai kérdésben tetszé-

„...Majd zablat teszünk rájuk és szorosra fogjuk a gyepőt... A mi felülvizsgálásunk nélkül egyetlen hír sem juthat majd el a közvélemény elé... Ezeknek a módszereknek segítségével a közvéleményt vasunk szerint felizgathatjuk, vagy megnyugtathatjuk, meggyőzhetjük és összezavarhatjuk, amennyiben hol a valóságnak megfelelő, hol pedig alaptalan híreket nyomtatunk le, tényeket állítunk, majd helyesbítünk, aszerint, hogy azok milyen benyomást keltenek a közvéleményben...”

(„Cion bölcseinek jegyzőkönyvei”-ből, 12. jegyzőkönyv.)

Hamza Gábor cikksorozata

Székely honvédek a Kárpátok előterében

1. Utban a Kárpátok felé

Néhány hónappal ezelőtt mondtak és intettek búcsút hozzátartozóinknak és ismerőseinknek a marosvásárhelyi gyalogezred egyik zászlóaljának harcos katonái. Marosszentgyörgy felé vették útjukat és arra az útra léptek, amelyen a haza védelmének szent ügye immár nem nagyhangú kijelentések színes szappanbuboréka, hanem a testet és lelket a kötelességtudás és teljesítés végrehajtására irányuló magasztos szükségesség irányítja.

Ismertük a tétet

amely harcászólította a székelységet is a magyar honvédség sorában.

A felsőbb vezetés időt adott még az ország határain belül arra, hogy minél jobban felkészülhessenek a harcra.

Az első hetek még mindig Marosvásárhelytől nem messze, kemény kiképzéssel telnek. Még mindig itthon vagyunk és a hozzátartozók gyakran keresik fel elszállásolási helyünket. Egy-két órai viszontlátásért szinte emberi erőt meghaladó fáradtsággal róják

a kilométereket. Egyszerű, kendős székely asszonyok és lányok, deresfejű öreg székelyek között selemharisnyás, félcipős, utazótáska alatt meghajló asszonyok és lányok gyalogolnak együtt, hogy indulásuk előtt még egyszer látbassák a harcra készülő honvédet.

Szinte önkéntelenül arra gondol az ember, hogy milven hatalmas, megtörhetetlen erőt lehetne összekovácsolni, ha azt az érzést, amit a hozzátartozói érzelemben eggyévált tömeg képvisel, a belső munkafront minden tagjában lánggra lehetne gyújtani az új, boldogabb életért küzdő ország felemelése érdekében.

Otthoniak! a becsületes és megértető munka a feladatokat, mert minél fáradtabbak vagyunk a munkás, dolgozó összetartásban, annál hamarabb látjátok győzelmesen végeleg viszont azokat, akikért oly sok fáradságot áldoztatok a rövid viszontlátásért 1944 április havában.

Mi pedig türelmetlenül vártuk, mikor mehetünk tovább és kíváncsian, hogy merre vezet a sors keze. Nem vártunk sokáig.

Elindult a vonat...

Egy napon megteltek a vasúti kocsik daloló székely honvédekkel és az ellenség számára halált hordó erős fegyverekkel. De még mindig nem vitt odáig, ahova gondoltuk és reméltük. Ujra a kiképzés és a felkészülés napjai következtek.

A hozzátartozók, ha kevesebben is, de itt is felkerestek, bár már messze elhagytuk a Székelyföldet.

Örömmel és megnyugvással láttuk, hogy

az országban a tisztogatás minden latolgatás és fontoskodás nélkül erőlyesen végrehajtásra kerül.

Érezzük, hogy ez a radikális nagvtakarítás elejét fogja venni a harcoló honvédek otthoni gondjai súlyosbodásának, a célzatos propaganda jelszavainak, a névtelen levelek moeskos rágalmainak és így

a harcos lélekerejét ezek a hitványságok nem fogják kikezdeni.

Ujra jókedvűen és biztos ön-

tudattal rakodtunk be vasúti szerelvényeinkbe és tudtuk, hogy most már részünkre is megkezdődik a komoly munka.

Kibéleltük a kocsikat szalmával, hogy a hosszú úton pihenhesünk és friss erőben találjanak a ránkváró feladatok. A szerelvénnel utazó tisztek is szalmatekercset készítettek harmadosztályú kocsijukba.

és felcsendült a nóta

Nagyokat nyögve lódult meg a szerelvény és felcsendült újra a nóta hol pattogó üteme, hol pedig édes-bús melódiák vontatott dalmála.

Háborús kép az egész vonalon. Testvérzászlóaljnak szerelvényeit előzzük, azok hagynak el bennünket és mindig nagy örömkialtásokkal üdvözljük egymást.

Német bajtársak egymást erő szerelvényei mennek ellenkező irányba. Persze ilyenkor sincs vége-hossza az integetésnek. Alig vesszük észre, mennyi ideje utazunk, pedig a nagy hegyek biro-

dalma egyre közelebb és közelebb rajzolódik elénk. Már a magyar folyó búcsúzik zúgó hullámaival tőlünk. Minket mégis a Kárpátok Istentől alkotott hatalmas erőssége nvügöz le. Oly félelmetesen emelkednek ezek a bércek minden betolakodó elé és oly kedvesen hívogatják az ő népük fiait, mintha mondanák: A ti fegyvereitek erejét sokszorosan megerősítem.

Hatalmas erejű német mozdonyt kapcsolnak szerelvényünk elé, amely az emelkedős hegyi pályán majd átvisz a Kárpátok tulsó lejtőjére. Új vonatkísérőket is kapunk.

Felkészülünk a támadásra

Kíváncsian érdeklődünk tőlük, mi van elől, mert az ágvődörgést már jól hallani. Megtudjuk, hogy az előttiük haladó szerelvényt a Kárpátok tulsó oldalán több helyen gyenge partizán erők tűz alá vették. Természetesen felkészülünk az eshetőségekre.

A tisztikocsi kiürül. Minden tiszt legénységével együtt utazik az út további részén. A fegyvereket megtöltjük. A szerelvény bekövetkező megtámadása esetére minden egység feladatot kap. A szerelvényvezérek között feszesen megszervezzük a rádióösszeköttetést, hogy a kialakuló helyzetnek megfelelően, a legeredményesebben megfelelhessünk annak, aki megtámadni merészel.

Szinte magától megy minden. Értelmes székely arcok pillanatok alatt átérzik a lehetőségeket és a legjobban azt szeretnénk.

bárcsak történné valami egyhangúvá váló utazásunkban.

Igy érünk ezeréves határunkhoz. Számoljuk a másodperceket, amint átlépünk a határon. Ezek a pillanatok nekünk egy kis történelem, hiszen idegen földre léptünk...

Meghatódott lélekkel nézünk vissza a vonatról Magyarországra felé és egyben hálások vagyunk, hogy harcunk immár biztosan ellenséges országrészen fog lefolyni.

(Folytatjuk)

FELHÍVÁS. A székely határőr egyesületek és tagozatok a Szövetségtől díjmentesen az alábbi nyomtatványokat igényelhetik: 1. belépési nyilatkozatokat férfiak részére, 2. belépési nyilatkozatokat nők részére, 3. nyilvántartó lapokat, 4. tagfelvételi könyv-nyomtatványokat, 5. iktatókönyv-nyomtatványokat.

Ágnes

Írta: DÁVID IVAN.

Az aratók leülnek ebédelni, Szakács Gergely odahúzódik a leány mellé. Félsszeg, ügyetlen szavakkal beszél. Összeszorul a torka. Pedig szépen eltervezte, hogy mit fog mondani Ágnesnek. Megkéri, legyen a felesége. Nagyon szereti. A hangját, az arcát, ahogy kacag. A leány mással is barátkozik s mégis azt mondja néha, hogy őt szereti. Egyszer azt kérdezte tőle, hogy elmenne-e vele a paphoz? Ágnes kacagott s azt mondta:

— Netene, mit tud Szakács Gergé!

Összeveszett miatta az apjával is. Az öreg Szakácsnak nem tetszett, hogy nagyokat sóhajt. Módosabb, rangosabb leányt szeretett volna Gergely mellett látni.

Most a déli napsütésben újra nekibátorodik a szónak.

— Ágnis!

— Mi a, Gergé?

— Tudod-e, hogy huszonhat éves vagyok?

— Most már igen. Miért?

— Csak, úgy...

Hallgatnak. A leány buzaszemet hámoz ki a hejából, aztán éles, fehér fogaival összerágja. Az arca piros, a szeme kék. Szép, feleségnek való. A legény nézi. Egy hosszú fűszalat az ujjára csavar. Szorosan, hogy kék gyűrűt vág a húsába. Alatta meggyül a vér s duzzadt lesz az ujj. A leány lábára egy hangya kapaszkodik fel, tapogatózva szalad a feszülő, szép bőrön. Fent nacsirta repül, éget a nap, piheg a buzatenger. Valahol a falu felé iromba cséplőgép, mellette a kazán kéménye vékony füstöt csóvál az ég felé. Mintha minden az ember bőrén bizseregne. Mellettük beszélnek, énekelnek. Aztán vége az éneknek s egy pillanatra a beszéd is elcsendesül. Nagy, lapos hallgatás ereszkedik a mezőre. Mintha megállt volna az élet. A legény folytatja a mondatot:

— Csak azért, mert unom csak így legénynek.

— Igen-e? Van elég ügyes leány a faluban.

— Az osztán van. Jól mondd.

— S hát kit választottál?

— Egyszer mondtam volt.

— Engem, Gergé?

— Én tégedet. S te mit válaszolnál, ha megkérdeznék?

A leány újabb buzaszemet vesz a foga közé. A szája olyan, mint egy forró seb. Dudolni kezd.

Gergely az eget nézi, a kezével megmarkolja a leartatott buzaszalak csonkját. Már bánja, hogy idejött, megint csúfot üz belőle a leány. Aztán valami halk szót hall. Ágnes két vesszor között mondja:

— Holnap este gyere a nagymarthoz, — és már folytatja a nótát.

A legény felkapja a fejét, a szeme megcsillan. Hálásan néz a napba, arca bronzosan viszaragyogja a sugarakat. Ágnes tovább énekel s itt-ott már elkapják a hangot a többiek is, dalolva állanak munkába...

A nap elbujik a hegyek között s szemben, messziről a sötétség lompos kutyái cammogtak elő. Nagy pihenésbe nyult el a falu s a szemek bágyadtan hunyorogtak az álom elé. Szakács

Gergely nem tudott nyugodni. Izgatott volt. Mosakodott, csinosította magát, aztán kilépett a kapun. Egy darabig a kerítések mellett ment, majd betért egy kicsi utcába. Átugrott egy vetegetőn, a kerten túl folyik a patak, majd a parton megy felfelé egészen a nagymartig. Ott áll nem messze egy régi malom, a Barti Jánosé volt, az Ágnes apjáié. Ahogy meghalt a molnár, megállt a malom is s most már csak a lakórészeket használják.

Sötét volt már, a patak mellett békák unogtak. Gergely beállt a patakba s ott ment előre. Alig ért bokáig a víz. Aztán, hogy jobban emelkedett a mart, felkapaszkodott s a bokrok között ment tovább. Ez már a Nagymart, napal a gyermekek birodalma, ahol tolvajosdít játszott ő is régen, ha elszökhetett az iskolából. Most elhagyott, csendes hely, csak néha csipog egy álmos madár. A legény letelepszik két bokor közé úgy, hogy az ágak elrejtsek, de ő szemmel tarthassa a környéket. Erősen figyel a malom felé.

A denevér bogarak után suhan. Néha egy pillangó a fejéhez ütődik. Csend van. Aztán egy kutya elvakkantja magát. A víz csobban. S a patak halk motozásától még jobban hallja a csendet. A malom felől lúdgágogás jön. Talán most jön ki Ágnes... Vár, még a lélegzetét is visszafojtja, pedig a szíve a torkában kalapál. Jön, biztosan elindult, mindjárt itt kell lennie. Mégis csak szereti, nem kell neki Kovács Pali, a nagygazda Fösvény Kovács Laji fia... Valami motoz mögötte. Hátranéz. Egy nagy halálfejes lepke zörgette meg a leveleket. Ott berreg el mellette. Szép, nagy állat, kiterjesztett szárnya lehet egy arasz is. Hová megy?

Az is a másikat keresi?

A lepke visszafordul, leszáll a fűre. Gergely rádobja a kalapját. Odabent mérgesen repdes a halálfejes. A legény újra figyel, mintha lépéseket hallott volna. De csak a patak csobbant nagyobb. Most jobban behúzódik a bokor mögé, dohányt vesz elő, rágyújt. A markát ellenzőnek tartja, nehogy elárulja az izzó fénypont. Nagyot szív a füstből.

Unatkozik. Türelmetlen.

Ugy látszik, Bartiné még nem feküdt le. Ágnes nem mert elindulni. Aztán eszébe jut valami, ismét nagyot szíppant a cigarettából s lehajolva óvatosan, hogy a lepke ki ne repüljön, a kalap alá fújja a füstöt. A lepke furcsán zizegve sikolt.

— Zi-iii! Zi-ii!

Fuldoklik a füstben. A legény megsajnálja, felemeli a kalapot, a pillangó nehézkesen, berregve elrepül.

A cigarettát maga mellé teszi a földre. Most egy szentjánosbogár kúszik lassan közelebb. Talán azt hitte, hogy másik világító bogár s találkozni akart vele. A legény fölveszi a cigarettavéget, a bogár megáll. Nézi, hogy fénylik, hogy, reszket a fénye. Fűben mászkáló csillagocska.

Telik az idő, a Görcölszekér tovább fordul. Ágnes nem jön. Feláll. Lépik egyet-kettőt. Azért kár volna hazamenni, hátha később jön a leány.

S akkor elszalasztaná a kedves madarat, pedig úgy várja a suhanását.

Harmat ereszkedett a fűre, a lába nedves, fázik. Nem mer elaludni. Az idegei feszülnek. Fáradt, négy napig arattak s most halálosan bágyadtnak érzi magát.

Éjfélt után a gépész begyújt a kazánba. Jó szurkos fenyőfát rak belé, attól hamar felszökik a láng. A kéményen két-három szikrakölyök röppen a magasba. A gépész megcsóválja a fejét. Már megint meg kell javítani a szikrafogót, mert ebből baj lehet. Aztán nézi a ropogó tüzet. Egy-két bükkhasábot is bedob. A vaskampóval megigazítja a kazán hasában a lobogó fákát, aztán leül a vizes cseber mellé, háttal dől egy asztagnak. Nyugodtan lecsukja a szemét, egy félóra mulva zörögni fog a zsebében a kicsi ébresztőóra, amit még a háborúból mentett magával. Akkor újra megrakja a tüzet. S ez így megy hajnalig, amikor nagyokat sippantva jelt kell adni a munkára.

Alig, hogy elalszik, csenget az óra.

— Tán igen hamar volna, — veszekedik dörmögve a ketyegő jószággal. Négy-öt hasábot berak, újra elalszik.

Mikor negyedszer kel fel, kelet felől már szürkül az ég alja. Hűvös, nedves a levegő, jól esik a kazán mellé húzódni, amelyben már dohogni kezd a forró víz. A kisebbik vízesecsebert a szivattyú alá állítja, megnézi a feszültségmérőt. A zsebéből szalonnát vesz elő, falatozik, egy kis üvegből pálinkát iszik.

Népesedni kezd a mező, lajtorjás szekéren a mázsát hozzák. Megkezdődik a munka. A gép tetején az egyik etető Szakács Gergely. Szürke az arca, a szemei mélyen ülnek az átvirasztott éjszaka után. Hiába várt hajnalig, Ágnes nem jött ki a Nagymarthoz. Akkor már nem akart lefeküdni. Haza ment, ellátta a jószágot, vette a vasvillát s kiment a mezőre. Nem tudott egy helyben maradni, nagy kerülővel ment a cséplőgéphez. Fázott, a hátán szaladgált a hideg. Nagyon megviselte az éjszaka.

Gyenge s a tagjai fájnak a munka mozdulatától. Néha megáll, izzadó homlokát törüli. A leányt látja, amint kacag. Hiszen megint sikerült valakivel április bolondját járatnia. Nem jött el Ágnes kalákázni. Nem látta sehol.

— Ide ne is jöjjön, reá sem néznék többet!

Aztán nagy nyaláb kalászt vet a gépbe. A bűgő hang leszáll, dühösen morog a gép s alig tudja megharapni a nagy falatot. A gépész felszattan:

— Hé, a tolvajteremtésit, mit csinálnak?

A tulsó oldalon, ahol a kicséptelt szem folyik a zsákba, most előbujik egy piroskendős leányfej, nézi, hogy mi történt.

Ágnes.

Gergely elkapja a fejét, feszülten figyel a munkára. Zsibbadnak a karjai, alig áll a lábán, megizzadt s mégis fázik.

— A hideg minnyá kilel...

Csak a leány ne volna ott lent, átadná a munkát valakinek, ő menne zsákot hordani, vagy szalmát hányni. Az könnyebb, mint etetni. De itt van Ágnes, nem szabad előtte mutatnia, hogy fáradt, beteg. Még másnak is elmondaná, hogy megjáratta vele a bolondját. Por, polyva száll, a

fűle, szája megtelik a nehéz porral. Lázás. Kínlódik, ott kellene hagyni az etetést, még beléesik a gépbe.

Egyszerre sötét lesz.

Lezuhan a gépről, orvost hoznak.

— Egyszerű csonttörés. Néhány hétig fekdünie kell. Szerencsésen esett, a gerince is eltörhetett volna.

A körorvos felteszi a kalapiját, megigazítja orrán a fekete pápaszemet s elmegy. A munka megállt, mindenki Gergely mellé húzódik.

— Szegény.

— Vajjon mi lette?

— Ejsze megcsúszott...

Mindenkinek van egy szava, a hangok meglágyulnak s az emberek úgy veszik ki részüket a szerencsétlenségből. Hosszan néznek a poroszkáló szekér után, a sápadt sebesültet viszik a város felé. A jobblábát deszkák közé kötözték.

A kórházban megkínózzák, gipszet öntenek a lábára, orvosságot adnak be, lefektetik egy fehér ágyra. Homályosak az ablakok, elmosódott körvonalak látszanak csak, sóhajtások, nyögések szállanak. Nehéz a levegő, pedig nyitva van az ablak. Aztán felmászik a hold az égre. Egészen nagyra nőtt, úgy néz be az ablakon.

Mozdulatlan, lázas éjszaka, a nagy ezüsttányér még mindég ott van az égen, szemben a kilences ággyal, néha nagy, világító leányfejé változik, kacag... Gergely félrebeszél. A gépet látja, nagy porfelhőben izzad, Ágnes odajön, letaszítja a gépről, a halálfejes vinnyog.

Hideg borogatást tesznek a homlokára. Aztán megint semmi, csak hosszú, lázas órák.

Hajnalodik.

Reggel lesz. A betegek mozgolódnak, nyögnek, ápolók jönnek, tompa, kórházi hangok szűrődnek feléje, valaki kinyitja a másik ablakot is. Az egyik ápolónő citromos vizet hoz, nem akarja meginni, neki most nem kell bor, semmi sem kell, csak szeretne elnyúlni valami nagy, parttalan pihenésben, semmit sem látni, semmire sem emlékezni. Fáj a lába, a fejében zúg egy nagy cséplőgép, a szeme égő vörös.

Jön egy orvos, valamit mond, lehúzzák róla a takarót. Most fázik, gyorsan beszél valamit, a katonakórházat látja, ahol egyszer tüdőgyulladással feküdt. Mintha az ezredes is itt volna, fel kellene állni.

— Szakács Gergely honvéd...

Lenyomják az ágyra, valamit itatnak vele. Aztán elsüllyed, alszik.

Később mintha valaki az ágya mellett állna. Nem látja tisztán, de lassan megismeri és kinyújtja a kezét, csak mosolyog, nem tud szólni. Megsimogatják a homlokát, hangokat hall, mintha egy pillanatra elfutna tőle a láz, világosság lesz s még a lábát sem érzi. Lassan nyitja a száját:

— Hát... most eljöttél, Ágnes?

Postatakarékpénztár csekkszámlánk száma:
42.193.

Kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket a lapunkhoz csatolt, vagy a postán vásárolt üres csekklapon ezzel a számmal fizessék be.

A Székelyföld új lovai

Az oroszországi menekültektől vásárolt és a székely-lovak keresztezése csak kísérletezés lehet

Nincsen olyan rossz, amiből az emberiség valamilyen formában hasznot ne húzna. Így mindjárt a jelenlegi lobogó lángú világégés, a maga elképesztő ember- és anyagáldozata mellett, századokat előző technikai tökéletesedést eredményezett.

Azután a háború harcosait olyan vidékekre sodorta, amelyek megtekintésére a „boldog békeévekben” sokan kisebb vagyont áldoztak, természetesen kissé biztonságosabb s talán kényelmesebb utazási lehetőségek között.

fejét, keskenyebb homloki résszel) a Székelyföld egyes vidékeinek lovai örözik leghívebben. Származásánál a székely-ló az erdélyi parlagi-lónak, főleg tarpán-elődü (arab, berber, spanyol, lipizzai, stb.) lófajtákkal való keresztezése révén alakult ki. A békási ló, mint a Székelyföld egyik érdekes lófajtája viszont a Hucul (hegyi tarpán), továbbá ősi taki-eredetű hegyilovak és ismét az erdélyi parlagi-ló tenyészeredménye.

A vándorló magyarság utolsó elosztó helyén

Ezúttal nem szólnak a német bajtársak Európa legnevezetesebb helyeit, majd Afrikát, azután a Kaukázust keresztül-kasul száguldo harcairól, hanem a szövetségi hűséget híven teljesítő honvéd harcainak színhelyéről. Hány magyarnak volt titkos álma, hogy egyszer meglássa a honfoglaló magyarság vándorlásának legfontosabb állomását, az európai őshazát, a vándorló magyarság utolsó elosztó helyét, a Don és Volga alsó folyásának vidékét. Hét évszázaddal ezelőtt még magyarul beszéltek az ott letelepedett magyar törzsek maradványai, amelyek ismeretlen ok miatt nyugati irányú útjukat egy ezredév előtt tovább nem folytatták. S ha a Don mellett helytálló magyar, a

feldúlt otthonú lakosságot magyarul beszélni nem is hallotta, minden bizonnyal a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte a legendás vidéket. Sok gazdasági vonatkozás közül a magyarság európai őshazájában ma élő lovak megismerése váltotta ki valószínűleg a lehető legnagyobb érdeklődést a lovat ösztönösen szerető és becsülő magyar honvédből.

A hadijelentések nyomán nagyon is emlékezetes nagy Don-kanyar, majd Sztalingrád vidékétől legyezőszerűen délkeletre a Kaukázus lábáig, illetőleg Asztrahánig terjedő területen él a honfoglaló magyarság lovainak mondhatni legközelebbi ősrakona.

A tatárdúlás szörnyű emlékeit idézi a lótenyésztők emlékeztetőbe a mongol eredetű, főként taki-vért tartalmazó hatalmas lőtömeg megjelenése a Székelyföldön. A szovjet támadás és megszállás kegyetlenkedései előtt kitért német népi, ukrán, kalmük stb. menekültek és segédszervezetek végeláthatatlan kocsioszlopokban léptek be a közelmúltban a keleti hágókon, főleg az Ojtozi szoroson és vonultak végig a Székelyföldön.

Lovas és lótenyésztő, de még az egyszerű lószertő is nagy érdeklődéssel szemlélhette az átvonulók loállományát. A legnagyobb figyelmet a magyarság őshazájának területéről származó kalmük-lovak érdemelték. Dzsingisz kán Európát támadó hordái a magyarországi tatárdúlás idején az alsó Don—Volga vidéken maradt magyarokat a szó szoros értelmében kiirtották, s helyükbe ott egyes tatár törzsek telepedtek le. Ezeknek késői unokái az itt megjelent kalmükök.

A kalmük-lovak származásánál a honfoglaló magyarokéhoz teljesen hasonlóak. Az ázsiai taki-ős az idők folyamán tarpán-féleségekkel keveredett, majd Dzsingisz kán harcosait hátukon hordó, mongol eredetű taki-lovak erős befolyása alá került s végül az utóbbi hét évszázadon keresztül ismét a tarpán-tól származtatható lófajtákkal elegyedett.

A német népi és ukrán menekültek lovainak a magyarság lovaihoz származásánál sokkal kevesebb közük van. Majdnem kizárólag tarpán-óstól származnak és taki-jelleget még elvéve sem lehet rajtuk felismerni.

A Székelyföld lakossága a menekültektől szép számban vásárolt lovakat. Az előlálók után azonban nagy hiba volna, ha a székely gazdák a menekültektől megvett, kétségtelenül jelentős munkateljesítményű, igénytelen, acélos és eléggé tetszetős lovakat minden kiválótól nélkül a tenyésztés szolgálatába állítanák és a kiváló teljesítményképességű, szilárd alapokon kitenyészett székely-lóval keresztenék. A kalmük-lovak — hasonló származás alapján — minden bizonnyal jól alkalmazhatóak a székely-
sülő vérfriss-

Az ősmagyarok lovai

A rokonlovak közös bölcsője az Ural-hegységen túl, közel Ázsia szívéhez volt. Innen indultak el a magyar törzsek új hazát keresni apró termetű, szívós, acélos, fáradhatatlan, amellet igénytelen lovaikon. A magyarság e lovai a taki nevezetű őslovaktól származtak, amire utaló koponya-alakati jeleket honfoglaló eleink sírjaiból napfényre került lókoponyákon minden kutató egyöntetűen megállapított. Az őslovak leszármazására és a rokon-ság bebizonyítására ugyanis az emberhez hasonlóan a koponyák alakulása és

sajátossága adhat felvilágosítást, újabban pedig bizonyos vérvizsgálati módszer van kialakulóban.

A koponya csontjainak nagysága és aránya alapján a kutatók (nem egyöntetűen ugyan, de) leegyszerűsítetten kétféle vadlóra vezetnek vissza a ma élő összes lófajtákat. Az egyik a valamikor Közép-Európában, valamint Dél-Oroszországban honos, nemes tarpán, a másik a középázsiai taki (másképpen második leírója szerint Przewalski-ló).

A honfoglaló magyarság lovai

A vándorló magyarok viszontagságos útvonala sok olyan árja törzs lakta vidéket érintett, hol a másik vadlovat ősul valló tarpán eredetű lovak a magyarság kevésbé nemes származású lovaival keresztezve, azok egyedi tulajdonságainak kialakulására igen jóhatást gyakoroltak. A Don—Volga vidéki európai őshaza területén és környékén ugyancsak tarpán-típusú lovak tanyáztak s miután itt a magyarság közel egy évezredet töltött, természetes, hogy az eredetileg taki-jellegű lovaik a sokszoros vérkeresztkezés folytán mindinkább tarpán-típusúvá váltak. A tarpán-lóféleségek állandó keresztezése révén a magyarság eredetileg is igénytelen és szívós lovai nemesebbek, tetszetősebbek és amellet gyorsabbak lettek. Ezekkel a lovakkal jelentek meg a honalapítók a Kárpátok medencéjében és tették — éppen lovaik kiváló tulajdon-

ságai révén — évszázadokra rettegetté a magyar vitézséget.

A Hungáriában letelepedett magyarság lovaira az ezredforduló óta majdnem kizárólag a tarpántól származtató lófajták gyakoroltak eredményes hatást egészen napjainkig, főleg a keleti, arab lófajták révén. Csúpan a tatárjárás idején kerültek lovaink a mongolság taki-eredetű lovainak hatása alá. Sokan ezt a hatást kedvezőtlennek mondják, egyelőre bebizonyíthatatlan alappal.

A magyar parlagi-ló néven jelölt lófajtánk csúpan a XIX. századig volt eredeti alakjában felfalálható, míg azóta a nyaklónélküli angol telivérrel való nemesítés folytán az ú. n. magyar félvérré nemesedett.

Érdekes, hogy a taki-lóféleségek jellegzetesebb koponya alakulását (a kisebb testtömeghez mérten aránylag nagyobb

tők lehetnének a Székelyföld lótenyésztésében, bár itt is nyitott kérdés, hogy a síksági foghatás felenged-e a székely hegyekben.

A menekültektől vásárolt lovak továbbtenyésztése, illetőleg székely lófajttal való keresztezése csakis és kizárólag

kísérletezés lehet. A lótenyésztés örök törvénye pedig nem ismer kísérletezéseket, hanem szigorú és következetes hűséget, különösen az olyan jól és megbízhatóan kitenyésztett lófajtnál, mint a székely-ló és annak válfajai.

Dr. Székely Imre.

Harcot indítunk a Székelyföldön a ponyva ellen

A határőrszövetség tárgyalásokat folytat az olcsó, komoly irodalmi értékű és nemzeti szellemű füzetek, könyvek és egyéb kiadványok terjesztése érdekében

Első számunkban a székelyföldi ponyva kérdésével is foglalkoztunk. Cikkünk nyomán vidéki olvasóinktól és az egyesületek vezetőségétől számos bátorító és elismerő levelet kaptunk. A legtöbben azzal a kéréssel fordultak lapunkhoz és a Szövetség vezetőségéhez, hogy a ponyva elleni küzdelem hatásos támogatására a Szövetség a maga megszervezettségével, a Székely Határőr pedig egyre növekvő elterjedtségével mozgalmat indítson, mert — mint egyik olvasónk írja — a kormány és az illetékesek különféle rendelkezésekkel és rendszabályokkal lépnek fel ugyan a ponyva ellen, azonban ezek az intézkedések csak akkor lehetnek eredményesek,

ha a nagyközönség a maga részéről is a legteljesebb mértékben segíti elő a rendelkezésekkel és intézkedésekkel kitűzött célt.

Másszóval ez azt jelenti, hogy drágábban se vásároljuk meg a ponyvát.

A trafikok, a vasúti hírlapbizományosok árusítóhelyeinek kirakatai ma is tele vannak a kiadói leleményességgel megkapó külső mezbe öltöztetett silány tartalmú és minden nevelő célzat nélküli féreművekkel épűgy, mint a ponyvarendeletek előtt. A különbség csupán az, hogy most drágábban fizeti meg a közönség a „könnyű, szórakoztató olvasmányt”. Kétségkívül itt valami

gyökeresebb megoldásra van szükség,

mert az öt-, hat- és hétpengős árak mögött még mindig menedéket talált a ponyva s az áremelkedés a közönség nagyrésze úgy fogja fel, mint az áraknak a háborús időkkel járó eltolódását, kénytelen-kelletlen tudomásul veszi és meg is adja érte a pénzt, mert „valami könnyű, szórakoztató olvasmány” van szüksége.

adályozni, hogy ezek

igényesség mezébe bujzatott, kiabáló címlapú „regények” a kirakatokba kerülhessenek.

Ha már ottvannak, az olvasóközönség kényszerítse a vállalkozó szellemű kiadót, hogy a magas áron forgalomba hozott silány kiadványok helyett igazi irodalmat adjon:

ne vásároljunk egyellen könyvet sem, amíg el nem tűnnek a székelyföldi hírlapbizományosok és dohányárudák polcáról és kirakataiból az ismeretlen szerzők hangzatos című és kiabálóan illusztrált címlapú könyvei.

A Székely Határőr Egyesületek

Működésük erőteljesebbé tétele érdekében a szomszédos egyesületekhez és tagozatokhoz csatolják a határőrsoportokat

A székely határőregyesületi szervezés állásáról a Szövetség a nemrégén megjelent 1—2. számunkban adott tájékoztatót. Ebben vármegyénként részletezve ismertetette az eddig megalakult székely határőr egyesületek és tagozatok, valamint azon beszervezett községek és egyéb helységek, telepítések, stb. számát, ahol egyesület vagy tagozat a lakosság csekély száma miatt nem alakulhatott meg.

Az ilyen helységeekben, településekben, stb. lakó egyesületi tagok határőregyesületi csoportot alkotnak és a jövőben hivatalos megkeresésekben is ezt az elnevezést kapják.

Az egyesületek további megszervezése jelenleg két irányban halad. A további szervezés célja egyrészt az, hogy mindazon székely határőr tagozatok,

amelyeknek teljes és az egyesületi vezetésre rátermelt tisztikaruk van és a tagok létszáma a száz főt meghaladja,

mint önálló egyesületek működjenek tovább, másrészt, hogy mind-

Szövetsége a céljaként tűzött népművelés érdekében is az eddig beérkezett sürgető és bátorító levelek és megkeresések nyomán tárgyalásokat kezdett a Nemzeti Könyvtár c. népművelési könyvsorozat kiadóival s biztosan reméljük, hogy a székely falvak gazdaságadalma is örömmel fogadja a könyvsorozatot terjesztésére irányuló tervünket. A Nemzeti Könyvtár kiadványai már ismeretesek a nagyközönség előtt. Minden újabb számát rendkívüli érdeklődéssel várja az, aki már ismeri az eddig kiadásra került komoly és örök irodalmi értékeket tartalmazó füzeteket. A Szövetség lehetővé akarja tenni, hogy ezek a füzetek

az egyesületek és tagozatok útján a legkisebb székely faluba is eljuthassanak.

Egyetlen pillanatra sem kételkedünk abban, hogy a néhány fillérért megszerezhető kiadványokat mindenütt nagy érdeklődéssel fogadja a székely falvak és községek tanulni, szórakozni vágyó közönsége.

azon községeket, településeket, stb., ahol székely határőr tagozat nem alakulhatott meg, tehát ahol ezidő szerint csak határőregyesületi csoportok működnek, mint működési területbe eső helységeket,

a legközelebb fekvő székely határőregyesülethez, vagy tagozathoz csatolják

és így azok a székely határőr egyesületi életbe bekapcsolódhatnak. Az erre vonatkozó részletes utasításokat a Szövetség az érdekelteknek már kiadta.

A szervezés végső célja tehát az, hogy a Székelyföld minden lakott területének magyar lakossága a székely határőregyesületi életbe bekapcsolódjék.

AZ EGYESÜLETEK PÉNZKEZELÉSE. A Szövetség értesíti az egyesületeket, hogy a pénzkezelés kérdésében a napokban egységes utasítást ad ki és ehhez a szükséges nyomtatványokat is minden egyesület megkapja.

Két év alatt ezerszeresére fokozható Magyarország selyemtermelése

A Székelyföld hatalmas tölgyerdőségei ujlehetőséget rejtenek gazdasági ujjaépítésünkhöz

Nemrégiben az egyik vidéki városban az a hír terjedt el, hogy valami titkos raktárban negyvenezer pár selyemharisnyát találtak. A hölgyek szeme felcsillant az örömtől. A láz csillanása volt ez. A harisnyalázé, amely hirtelen végigjött a városokon. Túrelmetlenül várták a titkos raktár szállítmányait. Nem jött egyetlen darab selyemharisnya sem. Annyi bizonyos, hogy lassanként minden eltűnt, ami selyem. Talán nem is dugták el. Hanem elfogyott. Megeshet. Mert kevés selymet termel ez az ország. Külföldről kaptuk mi a selyemholmik túlnyomó részét. Félvállról vett, kisdéd műkedvelősi sovány eredménye volt a magunk termelése. Pedig sok selyem kell egy ekkora országnak. És bizony, nem csak fényűzésre.

Kell az még a háborúhoz is.

Mert, hogy mást ne említsünk: az éjtóernyő is selyemből készül. Földművelésügyi kormányzatunk sem luxusokból biztatja a falu népet fokozottabb selyemtermelésre, szép jutalmakkal kecségetve a legtöbbet termelőket. Dehát akárhogy is a selyemtermelő, akárhogy iparkodnak is a magyar selyemtermelők, mégiscsak kicsi az eredmény. Ennek a majdnem 15 millió országnak meg se kottyán annyi selyem, amennyi a beváltott gubókból készül. És hogy még szomorúbbat mondjak: az eddiginél sokkal többet a mai körülmények mellett nem tudunk termelni, akárhogy akarunk is. Egyszerűen azért, mert

keves az eperfánk.

Eperesdő sehol sincs Magyarországon. Legtöbb falunkban, városunkban nagyon könnyen össze lehet számolni az eperfákat. Ami számításba jöhet, annak java része ott van az országutak mentén, főleg a déli vidékeinken. Azt mondják a statisztikusok, hogy ha összeszámolnánk Magyarországon valamennyi eperfáját, az sem lenne ki többet egy 1500 holdas erdőnél. Hát ennyivel bizony nem sokra vagyunk.

Nincs kiút ebből a szomorú kátyúból? Hogy nincs. Olyan diadalmas kiút áll előttünk, hogyha rálépünk,

két éven belül örökre megváltoztathatjuk Európát selyemtermelésének helyét.

Magyarországot tehetjük világgrészünk selyemtermelő központjává, legnagyobb selyemtermelőjévé. Felmérhetetlen, szinte hatálan lendületet adhatunk nemzetgaz-

daságunknak, az ország jövődelmét a háború után megsokszorozhatjuk, mert arról van szó, hogy

ezerszer annyi selymet termelhetünk a magyar földön, mint eddig.

Fantasztikusan hangzik, de — mégis így van.

Magyarország erdőségeinek egyegyede tölgyes. Másfélmillió holdon díszlenek gazdaglombozotú tölgyfánk milliói. Lombjuk évezredek óta hasznátalanul hull le az őszi dérről. Csak az erdők humusza vastagodik évenként néhány centimétert.

A német szaklapokban viszont nemrégiben megjelent egy pársoros hír, amelyet aztán a világsajtó is átvett. Apró betűkkel, két szürke kis rendőri hír közé választéknak betéve, némelyik pesti lap is közölte. Lehet, hogy vannak, akik unalmukban, este, úgy öt perccel a világhírlap előtt el is olvasták. Aztán el is felejtették, úgy látszik. Mert semmi, de semmi jele sincs, hogy felfigyelt volna rá ebben az országban valaki.

A hír arról szól, hogy

Németországban kitenyésztettek egy újfajta selyemhernyót, amelyik tölgyfalevelet eszik.

És hogy sok, kitűnő selymet ad. Meg, hogy Bulgáriában az idén már „tölgyevő selyemhernyóval is nagyban folyik a selyemtermelés.

Ezerötszáz hold eper. Másfélmillió hold tölgy. A két selyemtermelési lehetőség kö-

zött a különbség mindössze ezerszeres... Játsszunk egy kicsit a számokkal. Egy pár selyemharisnyának a törvényes ára most 20 pengő, a fekete ára 80 pengő. Az árak alakulásának ősi törvénye, hogy minél kisebb a készlet, annál magasabb az ár, minél nagyobb a készlet, annál kisebb az ár. Selyemtermelésünknek ezerszeresre fokozása elméletileg ezerszeres árhanyatlást vonhatna maga után.

Ez azt jelentené, hogy egy pár selyemharisnya törvényesen két fillér, „feketén” pedig nyolc fillér lenne...

Na de természetesen nem ezzel a gyakorlati lehetőséggel kell számolnunk, hanem azzal, hogy a „tölgyevő selyemhernyók” magyarországi tenyésztésének elterjesztésével, másfélmillió holdnyi tölgyesünknek selyemtermelésbe állításával hazánk a nagyon olcsó és szinte korlátlan rendelkezésre álló,

végeláthatatlan vonatsorokkal a világ minden részébe hatalmas mennyiségben szállítható selyem országa lehet.

Ez, a háború utánra gazdasági felvirágzásunkat ígérő és csak megragadásra váró lehetőség úgy csillog előttünk, mint egy reményzöld selyemkendő, amikor a nefelejéskék májusi égről aranymosolyával rásüt a Nap.

Nem kétséges, hogy az újfajta selyemhernyó meghonosítása esetén a Székelyföld, amelynek hatalmas erdőségei, tölgyesei kiválóan alkalmasok lesznek a selyemhernyótenyésztésre, nagy jelentőséghez jut a magyarországi selyemtermelésben.

**Olvasd és terjeszd a
Székely Határőrt!**

VALAHOL AK ATLANTI FALNÁL

Jól álcázott erdők és kiserődök felkészülten várják a támadást